

Július 2.

SARLÓS BOLDOGASSZONY
a Boldogságos Szűz Mária látogatása Erzsébetnél

Szentlecke *Szof 3,14–18.*
Evangélium *Lk 1,39–56.*

Testvéreim! Az Egyház minden ünnepen hálát ad az Úr-nak azokért a csodákért, amiket értünk művelt, művel, s melyekről mi tudhatunk. Lassan megtanuljuk, hogy részünk van azokban a nagy cselekedetekben, amiket az irgalmas Úr művel nemzedékről nemzedékre azokkal, akik Őt félik. Szoktuk hallani: „kérjük meg a szentet, akinek éppen az ünnepe van, engedje meg, hogy vele együtt adjunk hálát az Úr-nak”. Most tehát kérjük meg az öreg Zakariást, Erzsébetet és a Szűzanyát, engedjék meg, hogy velük együtt adjunk hálát az Úrnak azért, ami velük történt, amit ma ünneplünk.

Az első meggondolandó dolog, hogy mennyire emberi módon közeledik hozzánk a mi Üdvözítő Istenünk. Ezt akkor is lehet látni, ha meggondoljuk, hogy miért pont ma van ez az ünnep?

Szent Lukács amikor elmondja az Angyali Üdvözlet történetét, azt mondja, Mária közvetlenül az Angyali Üdvözlet után útra kelt. Ez a március 25-e utáni napokban történik. Mária elmegy, és ott marad Erzsébetnél és Zakariásnál közel három hónapig, azaz megvárja, amíg megszületik a fiú, aki-ről Gábrriel főangyal Zakariásnak beszélt.

János nyolc napja született, 24-én ünnepeltük, júniusban. Nyilván a Szűzanya még egy kicsit várt, megvárta, amíg nevet adnak Jánosnak (ez történt nyolc nappal később, azaz tegnap), azután elindult haza, a mai napon. Ma tehát igazá-

ban nem azt ünnepeljük, hogy Mária megérkezik Zakariás-hoz és Erzsébethez, hanem ma zárul le az a három hónapos időszak, amit Mária Erzsébetnél és Zakariásnál töltött.

Meg lehet kérnünk őket, meséljenek egy kicsit arról, hogy ez a három hónap hogyan is telt. Mert az nyilvánvaló, hogy a terhességében előrehaladó, koros Erzsébet segítségre szorult. Mária tehát ott van és szolgál. Ő, a Megváltónak az Anyja szolgál az Előfutár édesanyjának. Közben beszélgetnek, ha máskor nem, esténként. Imádkoznak és beszélgetnek. Nem arról, hogy X szomszédasszony milyen ruhát vett föl, meg hogy Y hogyan bosszantotta a másikat, hanem arról beszélgetnek, milyen csodákat művel az Isten velünk. Ugyanakkor ott van velük az öreg Zakariás. Némán.

Az első, amit a Szűzanya látogatása kiváltott ebben a két öregben, az a félelmeiknek az eloszlása. Mert nem kell nagy fantázia ahhoz, hogy az ember bele tudjon érezni abba, mit érzett ez a két öreg. Az ötvenes éveikben járhattak. Zakariásban is, aki megnémult, s legfeljebb egy-két írásjellel vagy mutogatással tudott kérni valamit, Erzsébetben is újra és újra felvetődött a gondolat: „Uram Istenem, mi lesz, ha ez a gyermek megszületik? Ki fog róla gondoskodni, ha egyáltalán megszületik?” – S akkor jön Mária. Zakariás még nem szólal meg, de Erzsébet méhében megmozdul a magzat. Erzsébetből azonnal elszáll a kétség – valóban élő gyermeket szülök, mi lesz, ha ez a gyermek holtan születik? mi lesz akkor? –, már nyilvánvaló számára, hogy a gyermek él és egészséges: felujjongott, megmozdult!

És amikor Zakariás is megszólalt, a névadáskor, nyilvánvalóvá vált, hogy Zakariás nem agyvérzést kapott, nem lesz egész további életében néma, hanem büntetésként némult meg, mert nem hitt. De most visszakapta a szót. Eléneкли a Benedictust, majd elmondja – először ennek a két asszony-

nak, a feleségének meg az Úr Anyjának – mindazt, amit ő, a pap a prófétáktól tud erről a két gyermekről.

Azután boldogan elbúcsúznak Máriától a bizonyossággal: az Úr nem feledkezett meg rólunk, és mi most tesszük, amit tenni kell. Nem tudjuk, mi vár ránk, de az Úr irgalma körülölel minket! A Szűzanya ugyanezt mondja a Magnificatban: „az Úr irgalmassága ott van mindazokkal, akik Őt félik”.

Hálát adunk az Úrnak értük, és azért, ami velük történt. Adjon nekünk az Úr hitet, hogy merjünk bízni az Ő irgalmá-ban; és amikor kell, tudjuk támogatni egymást a hitben, szolgálni egymást a gondok és problémák közepette a Szűz-anya példája szerint, hogy amit az Úr művelni akar, az a ma-ga idejében megtörténhessék bennünk is, általunk is. Amen.

Július 3.

SZENT TAMÁS **apostol**

Szentlecke Zsid 10,35–11,6.
Evangélium Jn 20,19–29.

Testvéreim! Az életnek alaptörvénye, hogy az igénybevételektől erősödik. A lélek pedig a próbatételektől erősödik. A hit is.

Az apostolok között, úgy tűnik, Tamás a racionalista alkat, aki figyel a hallott szóra és értelemmel közelít meg mindent. A hitét is meg akarja támasztani az ész érveivel. Tudni akarja, hogy reális valóság-e a hit, van-e bizonyossága.

Az ilyen alkat jobban megszenved a hitért, mint az a teljes szívével Istenre hagyatkozó ember, aki azt mondja: „Én nem keresem az indokokat, nem akarok utánamenni, ellenőrizni! Engem szeret az Isten, aki beszél hozzám, s én elhiszem, amit mond, és boldogan odaadom magamat neki.” – A racionalista alkatú ember jobban megszenved a hitéért. Mert az a hét, ami húsvét vasárnapjától a következő vasárnapig eltelt, meggyötörhette Tamást. Látta a másik tízen, az apostoltársain, hogy ők boldogok! Azt mondják: Láttuk az Urat, és minden, amit eddig hittünk, valóság! Él az Úr! – Tamás pedig gyötördik a gondolattal: én nem tudom elhinni! Hacsak nem látom a kezében a szögek helyét, ezt én kép-telen vagyok elhinni...

Azután eltelik ez a hét, és az Úr látja, tudja, hogy Tamás nem gonosz, nem hátsó szándékokkal manipuláló ember, mint Júdás volt, hanem ilyen alkat. Éppen azért, amikor egy hét múlva újra eljön, és Tamás is ott van, Tamásnak nem kell odamennie azzal, hogy „Mester! Mi történt egy héttel ezelőtt! Légy szíves mutasd a kezedet!” Nem. Az Úr elébe megy: „Tamás! Hozd a kezedet és láss! Én megadom neked azt a bizonyosságot, melyre annyira szomjazik a lelked.”

És akkor Tamás hisz. Talán erősebben tud hinni, mint a többiek.

Úgy tudjuk róla, hogy amikor az apostolok szétszoltak Jeruzsálemből, ő elindult Keletnek. Elment Örményországba, azután Indiába. Indiának a nyugati partjára. Ott lett vértanú. És ránk hagyta ezt a példát.

Amikor úgy imádkozunk, hogy „Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, ... ne vígy minket a kísértésbe ...”, akkor valószínűleg ezt kérjük: őrizd meg minket az ilyenfajta lelkülettől, amelyik nem mer hinni. És attól a kísértéstől is őrizd meg, ami a hitünket túlságosan próbára teszi. Nem azt kérjük tehát, hogy mindenáron minden próbától ments meg,

Urunk, hanem ezt a Tamás-féle élményt, ezt a Tamás-féle állapotot add meg! Miközben küszködünk a hitünkért, add meg nekünk azokat a bizonyságokat, amik ezt a próbára tett hitet megerősítik.

Mert ezt mindegyikünk éli, és megkapja. Az egyikünk így, a másikunk úgy. Mindegyikünk a saját állapotában. Mert az Úr Krisztus bennünket is ismer. Tudja, hogy az emberi szív tud úgy hinni, hogy: „Jézusom, Te engem szeretsz, én Téged szeretlek, semmi gond, hiszek Benned!” – Vannak ilyen pillanataink. De olyanok is vannak, amikor az értelmünk igényli a bizonyságot, a magyarázatot: miért is hiszek én tulajdonképpen?

S akkor kellene ezek a bizonyságok, melyekben tapintható lesz a mi Istenünknek a szeretete, a mindenhatósága, az irgalma. Segítsen nekünk Szent Tamás hinni! Megküzdeni a hitünkért! És hálát adni azokért a bizonyságokért, amire az Egyház hite – a maga nagy egészében, s azon belül, a mi hitünk – támaszkodni tud. Amen.

Július 4.

PORTUGÁLIAI SZENT ERZSÉBET
királyné, apáca

Szentlecke *IKor 6,1–11.*
Evangélium *Mt 18,21–35.*

Testvéreim! Portugáliai Szent Erzsébet az édesanyáknak, a feleségeknek, az özvegyasszonyoknak a nagy védőszentje

és példaképe.¹ Feleség volt, édesanya, özvegy, s végül szerzetesnő lett. 1277-ben született Aragóniában, a mai Spanyolországban. Amikor eszmél, ez a kislány hallja, hogy ő királykisasszony. A papa király, a mama királynő. Azután amikor mesélik neki a család történetét, akkor hallja, hogy a nagymama, akit Jolánnak² hívnak, nem is olyan régen halt meg, Lengyelországban. A magyar királynak volt a lánya. Azt is elmagyarázzák neki: Tudod, a te nagymamádnak a nagynénje volt a Szent Erzsébet;³ Árpádházi Szent Erzsébet a te rokonod.

Ez a kislány egyszer csak fölfogja, hogy az ő ősei a magyar Árpád-házi királyok. Rokonságban van Szent István-nal,⁴ Imrével,⁵ Margittal,⁶ Jolánnal, Kingával.⁷ De mire ez összerakódna a fejében, kb. 12 éves, s akkor hallja ám a szüleitől: „Kislányom, feleségül adunk téged a szomszéd ország, Portugália királyához. A fiatal, Dénes nevű trónörököshez.”

Portugália innen nézve akkor a világnak a vége volt. Erzsébet pedig tizenkét évesen férjhez megy, s nagyon hamar kiderül, hogy a házassága bizony nem egy rózsalugas. Illetve az, de a virághoz képest többségben van a tövis. – Kiderült, hogy a férje hatalomtól megszédült, féktelen, vad ember. 100 évvel később Szent Rita⁸ ismeri föl ugyanezt egy egészen más helyzetben. De a nehéz házasság minden esetben nehéz, akár király a férj, akár napszámos, mint Rita esetében. – Erzsébet imádkozott és fölfedezte: „Uram, Istenem,

¹*1277. – †Estremoz, 1336. július 4.

²lásd június 15-én

³lásd november 19-én

⁴lásd augusztus 20-án

⁵lásd november 5-én

⁶lásd január 18-án

⁷lásd július 24-én

⁸lásd május 22-én

én innen most vagy megszököm, vagy megmérgeztetem a férjemet, vagy elindulok egy keresztúton, és megtanulom a szent vértanú asszonyoktól meg az én Árpád-házi szent őseimtől, hogyan lehet egy ilyen férjet szeretni. Megbocsátani neki. Magamra vállalni a vétkeket.”

Erzsébet először ebben lett nagy, hogy a férje bűneit a sa-játjaként siratta, vezekelt, könyörgött a társáért, nem mér-geztette meg a férjét akkor sem, amikor kiderült, hogy egy-más után születnek törvénytelen gyermekei. Akkor sem, a-mikor mindezek után a férje még hűtlenséggel is megvá-dolta. Mert megrágalmazták Erzsébetet ezzel, és a király fü-lébe is beleültették a vádat.

Erzsébet mindezt krisztusi türelemmel viselte, szenvedte. És megtérítette a férjét! De ez mintegy 35 évébe került neki, a nehéz házasság hosszú éveibe. Aki házasságban él, annak nem kell sokat mondani, mit jelenthetett Erzsébetnek év-tizedeket végigküszködni és imádkozni a reménytelenségben; illetve abban a keresztény reményben, hogy „Uram, Istenem, egyik baj és pofon ér a másik után, s én a reménytelenségben remélek abban, hogy a férjemet a végén Te mégiscsak meg fogod menteni!” Hiszen a dolog a vége felé mind valószínűtlenebbé vált, mert Erzsébetnek látnia kellett, hogy a férje összeveszik mindenkivel, akivel csak lehet. A tulajdon fiával is.

Azután a férje megbetegedett, kezdte elhagyni az ereje, és akkor megtért. S kezdte Erzsébettől kérdezni: „Hogyan tudtál elviselni eddig engem? Mondd! Tehetnék én még valamit az üdvösségemért, meg a tietekért?” – És szentként halt meg.

Amikor 1325-ben Erzsébet eltemette a férjét – akkor ő az 55. éve körül járt –, elrendezte a családban az összes viszalyokat, majd belépett abba a klarissza kolostorba, amit maga alapított Coimbrában. Tíz év múlva ott halt meg.

S ráhagyta minden feleségre a példát, hogy meg lehet menteni még a legvadabb férjet is. Az édesanyán, egy asszo-nyon meg tud fordulni a nagy családnak a békéje, azon, hogy ő maga hogyan dolgozza föl a körülötte látható bajo-kat, bűnöket, elvállalja-e a felebarátait, tud-e megbocsátani, és amikor megszólal, mit mond.

A nők nem is tudják, hogy a szavaik, a szavaiknak a hangneme micsoda lavinákat tud elindítani vagy megállítani! Nem tudják elképzelni. Hívják segítségül Szent Erzsébetet! Hogy tudjanak a békének a szigetei lenni, tudjanak békíteni.

Mi pedig kérjük meg Szent Erzsébetet, imádkozzon minden feleségért, édesanyáért, hogy viselni tudják az élet terheit. Békíteni tudjanak, és tudjanak megbocsátani, ha őket bántás éri. Úgy, ahogy az Úr Krisztus megbocsát a bűnbánó-nak. Amen.

Július 5.

ZACCARIA SZENT ANTAL
áldozópap, a barnabita rend alapítója

Szentlecke *1Kor 2,1–5.*
Evangélium *Mt 10,5–10.*

Testvéreim! A ma ünnepelt szent, Zaccaria Szent Antal áldozópap 37 évesen halt meg, 1539-ben, Észak-Itáliában, Cremonában.¹ Ez a három évtized az, amikor megérett és kirobbant a reformáció. És benne ajándékozott az Úr egy

¹*Cremona, Itália, 1502. – †Cremona, 1539. július 5.

szentet az Egyháznak, aki rendkívül aktuális mondanivalóval bír ma is.

Antal gazdag családban, Cremona városának egy előkelő famíliájában születik. A mama tizenhét éves ekkor, a papa is fiatal, alig húsz. És egészen váratlanul a papa meghal. Ott maradt 18 évesen a kis özvegy ezzel a kisfiúval. És úgy határoz: én pedig nem megyek férjhez, az életem ezé a gyermeké lesz. Ugyanakkor ez a fiatal, kicsi özvegy katolikus módon keresztény: lélekben valahol rokon a Szűzanyával. Mert az elhatározásában benne van az is, hogy jóllehet én az életemet ennek a kisfiúnak szentelem, de vele az lesz, amit az Úr akar.

Ez az első csoda, az első jel, amit Antalban kapott az Egyház. Hogy a vérségi kötelékek fölött, egy édesanya és a fia között is ki tud alakulni az a lelki kapcsolat, amelyik mindkét személyt szabadon hagyja az Úr számára. Mert a dolgok természetes rendje szerint előfordulhatott volna, hogy a mama – mint oly sokszor látjuk – úgy magához láncolja ezt a gyermeket, hogy Isten szavát az a gyermek vagy meg sem hallja, vagy ha meghallja, igazán szabad szívvel sohasem képes követni.

Mindenesetre a mama elküldte a maga idejében Antalt Padovába, az egyetemre, mégpedig az orvosi karra. Már az egyetemi tanulmányok során is föltűnt, hogy Antal rendkívüli adottságokkal rendelkező ember. Gyorsan, pontosan tanul, nagyon jól emlékszik, rendkívül jó diagnosztá, tehát rágó orvos lesz belőle.

Antal 22 éves, amikor végzett orvosként hazajött. És a mama elengedte Milánóba. Közben azonban Antal látása átalakult: e látás már nem a test orvosáé. Hanem ő menet közben rájött, hogy a testnek a bajai lelki gyökerekből fakadnak. Persze Padovába is jöttek a hírek, hogy mi történik ott a hegyeken túl, 100, 200, 300 kilométerre innen. Jött a híre

a reformációnak. És Antal – nyilván az egyetemista társai között is, a szerzetesek meg a papság körében forogva is – észrevette, hogy amiket ezek ott fõnn, Északon, a hegyeken túl vádként fölhoznak az Egyház ellen, az nem mind rágalom. Sajnos van benne igazság is.

És amikor Milánóban Antal elkezd dolgozni, akkor – ma azt mondanánk – civil hitoktatói állást is vállalt az orvosi praxisa mellett. Futótúzként terjedt a híre, hogy aki beteg, ezt a doktort keresse. Elõször is meggyógyítja õt, másodszer az anyagiak miatt nem nyúzza meg, harmadszor esténként lehet hallani az egyik templomban a hitoktatását. A hitoktatása többet ér, mint a gyógyítása.

Eltelik néhány hónap és Antalt a gyóntatója is figyelmezteti, de maga is rájön: rendben van, ragyogó orvos vagyok, ragyogó hitoktató vagyok, de amire az embereknek a leginkább szüksége van, azt nem tudom adni, mert azt csak a papok tudják adni. Én nem tudom õket meggyóntatni. Nem tudom velük az Eucharisziát ünnepelni. – Beiratkozik tehát a teológiára, és két év múlva pappá szentelték.

Papként pedig igazában nem csinált semmi rendkívülit, csodákat nem mûvelt, csak át tudta adni az embereknek – papoknak is, hívõknek is – a ténnyt: az Úr Krisztus valóban meghalt értünk! Emberek! Az Oltáriszentségben a fõltámadott Krisztus itt van közöttünk!

Át tudta ezt adni. S péntek délutánonként, pontosabban délután három órakor abban a templomban, amelyiknek a papja lett, meghúzta a harangot. Amikor elõször megtette, az emberek összefutottak, azt gondolván, tûz van! És Antal talán mondta is, hogy valóban tûz van, de olyan tûz ez, amit nem vízzel kell oltani. Ez itt ég közöttünk, ez az a tûz, amit a megváltó Krisztus elhozott erre a földre, és mi nem veszünk észre! Ekkor kezdeményezte azokat a 40 órás szent-ségimádásokat – péntek délutántól vasárnap hajnalig –, me-

lyekkel azt hirdette: „Emberek! Gondolkozzunk el! Engedjük, hogy ez a tűz, aminek az örökmécs a jele, engedjük meg, hogy ez a tűz föllobbanjon bennünk és megtisztítson, s rajtunk keresztül másoknak is átadassék!”

És az Úrnak úgy tetszett, hogy ez mindössze négy évig tartson, és akkor Antal, 37 évesen, meghalt. Fénye azonban itt maradt!

Merjük őt most megkérni arra, hogy imádkozzon azokért a testvéreinkért, akik pillanatnyilag civil hitoktatóként úgy gondolják, nekem valamit tennem kell az Egyházért. Hogy amikor egyikben-másikban elkezd motoszkálni a fölismerés, hogy ez is óriási dolog, az Egyháznak azonban papokra van szüksége, akik gyóntatni tudnak, a szentmisét be tudják mu-tatni, akkor ne hessentsék el maguktól ezt a fölismerést az-zal, hogy modern időkben élünk, ma jól van ez így!

Az Úr Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz! Szüksége van olyan férfiakra, akik – mint Antal is – merik odaadni magukat Neki. Azt a tüzet, amit Krisztus erre a földre elhozott, engedik magukban föllobbanni, s miközben maguk elégnék, másokat is meg tudnak gyújtani. Amen.

Július 6.

GORETTI SZENT MÁRIA szűz vértanú

Szentlecke *Sir 51,1–12.*
Evangélium *Mt 10,24–33.*

Testvéreim! Ez a kis Mária,¹ a ma ünnepelt szent – aki a múlt század második évében, 1902-ben ezen a napon, tizenkét évesen lett vértanú – elénk lobogja a példát, hogy: „Nézétek, igaz az, ami a Szentírásban áll, hogy az igazi bölcsességet nem az évek számával mérik. Hanem a szív gondolatai őszek a bölcs lélekben.”

Tizenkét éves korára Mária, ez a szűz vértanú, fölismeri a pillanatot: most akár az életemet is odaadom, de azt a kincset, amit én az Úr Krisztusban megismertem és megkaptam, nem adom oda. Inkább meghalok érte.

Olyan sorsokról, helyzetekről, mint az övé volt, novellák, drámák, filmek, regények sokasága beszél. De elgondolkoztató, vajon mi az oka annak, hogy ezek a feldolgozások általában a rossz győzelmét mutatják be. Mi pedig ma azt ünnepeljük, hogy a jóság, a hit, a tisztaság győz. Képes győzni. Ráadásul nem úgy, hogy kimutatja, hogy azért is én vagyok az erősebb, hanem úgy, hogy megajándékozta azt, étellel ajándékozta meg azt, aki meg akarta őt ölni.

Az ókori vértanúk között Szent Dorottyanál mondja a legenda, hogy amikor kivégezni vitték, az a fiú, aki följelentette őt mint keresztényt – mert szerette volna megszerezni, feleségül venni őt, s ez nem sikerült –, megkérdezte tőle: „Nem félsz?” Akkor Dorottya azt mondta: „Miért félnék, mikor a Paradicsomkertbe megyek?” Akkor a fiú harsány nevetésben tört ki: „Tudod mit? Ha megérkeztél a Paradicsomba, küldjél nekem onnan egy kosár virágot és gyümölcsöt!” És Dorottya megtette ezt. Kivégezték, és másnap az a fiú ott talált az ágya mellett egy kosár álomszép virágot, gyümölcsöt.

Goretti Máriával valami hasonló történt. Az a férfi, aki rárontott és megölte, tombolt és őrjöngött, amikor letartózt-

¹*Corinaldo, Ancona mellett, 1890. okt. 16. – †Nettuno, 1902. júl. 6.

tatták. Mária pedig a hordágyon is, a kórházi ágyon is imádkozott érte. S amikor kérdezték tőle: „Nem is haragszol rá?” – azt mondta: „Én megbocsátok a gyilkosoknak. S könyörögök érte, hogy az Úr is bocsásson meg neki.”

Bebörtönözték a gyilkost, és a börtönben fékezhetetlen dühöngő volt mindaddig, amíg egy álmodat nem látott: csodaszép réten közeledik feléje Mária, és átad neki egy csokor virágot, olyan gyönyörű virágokból, amilyeneket a földön látni sem lehet.

S amikor másnap fölébredt, a börtönőrök nem ismertek rá a gyilkosra: megtért. Miután pedig letelt a büntetése, egy karácsony estén bezörgetett Mária mamájához: „Bocsássa-tok meg!”

A szentek halála ilyen. Megmutatkozik benne, hogy a kegyelem erőt tud adni akár egy gyöngye kislánynak is, hogy ami benne érték – Marika esetében a szüzességet –, azt a halála árán is megőrizze az Úrnak. És ebből élet fakad. Sokaknak. Még a gyilkosnak is.

A Szentatya – most már elég régóta – következetesen mondja, hogy gyermekeim, föl kellene tárnai és őrizni kellene az elmúlt évszázad vértanúinak az emlékezetét. Mert megszámlálhatatlan azok sokasága, akik így vagy úgy ilyen Goretti Mária-féle sorsot éltek meg. Háborúban, békeidőben, így vagy úgy. Tudtak olyan kincseket megőrizni, amelyekről tudták, hogy ezt én az Úrtól kaptam, és Neki tartozom számadással, s inkább az életemet adom oda, mint azt. És ebből ma is élet fakad.

Milyen jó lenne, ha a felnövekvő kislányok megismernék ezt a Goretti Máriát! S meg tudna dobbanni a szívük attól, hogy „hiszen ez akár velem is megtörténhet, az Urat én is szerethetem ennyire!”

Próbáljuk meg megtanítani a kicsinyeket arra, hogy őrizni tudják azt a kincset, amit az Úrtól kapnak. Amivel – ha

minden esetben nem is kell meghalni érte – a végén el kell számolni.

Az Úr pedig fogadja el tőlünk a hálát meg a dicsőítést ezért a kis szűz vértanúért. Akit, amikor mi meg akarunk köszönteni, virágcsokrot adunk át neki, a hálának, a dicséret-nek és a csodálatnak a virágait. Ő pedig elfogadja, azután odateszi a Szűzanya meg az Úr Krisztus lábához. Ezt a szentmisét is. Vegye kézbe ő és ajánlja föl velünk együtt az Úrnak. Az életért. Amen.

Július 11.

SZENT BENEDEK
apát, a bencés rend alapítója

Szentlecke *1Kor 7,25–35.*

Evangélium *Mt 19,16–29.*

Testvéreim! Az a 70 esztendő, amit Szent Benedek¹ itt a földön élt, az Egyháznak egy aránylag csöndes, nyugodt korszaka volt. Az üldözések már elmúltak, s amikor ő születik 480 körül, akkor már meghalt Szent Ágoston,² Szent Jeromos,³ Szent Ambrus,⁴ a békeidő első nagy nemzedéke. A népvándorlás pedig még igazában nem kezdődött el.

A Római Birodalom mint világbirodalom azonban összeomlott. Nyugaton már nincs császár, Róma már nem császárváros. Minden egyes város előljárósága észleli, hogy lehet kezdeni a versengést a többiekkel, és most minél nagyobb hatalmat kaparint meg valaki, annál hosszabb időre alapozza meg a gazdagságát és a hatalmát a többiek fölött; amint ez a nagy rendszerváltások után lenni szokott.

Benedek 15–18 évesen kapja otthonról a pénzt, a lehetőséget: Fiam, menj Rómába, tanulj! Azután majd hazajössz, és őseink hagyománya szerint te is beállsz ebbe a hatalomért küzdő világba.

S Benedek Rómában észrevette, hogy „ha én itt maradok ebben a világban, s elkezdek harcolni a hatalomért, nekem végem van. Engem annyira magához fog láncolni a világ,

¹*Nursia, Itália, 480 körül – †Monte Cassino, 547. március 21.

²lásd augusztus 28-án

³lásd szeptember 30-án

⁴lásd december 7-én

hogy amit én eddig az Úr Krisztustól hallottam, abból számomra nem lesz semmi gyümölcsöző. És akkor megtette azt a lépést, amit előtte már sokan megtettek, amint fölsimították: vagy Krisztus és az örök üdvösségem, vagy a világ és egy óriási kérdőjel az üdvösségem tekintetében!

Benedek elhagyta Rómát. Félbeszakította tanulmányait, és elment. Elment egy félig szerzetesként élő papi közösség-be, mondván: nekem inkább erre húz a szívem, és itt – úgy gondolom – jobban tudom szolgálni a magam üdvösségét is, talán másokét is.

Azután hamarosan kiderült, hogy ő valami többre vágyik. Akkor elment remetének, Subiacóba. S amikor a remetetársak megneszelték, hogy él a közelükben valaki, aki szentebb, mint ők, komolyabban veszi a remeteséget, mint ők, meghívták, hogy tanítsa őket. Gyere és mutasd meg, te hogyan csinálod.

De amikor kezdte megmutatni, szidni kezdték, mondván: „Te felrúgod az eddigi nyugalmunkat!” Meg is akarták mérgezni.

Pedig Benedek csak elindult egy úton és követte az Úr Krisztusnak a tanítását meg a lelkiismeretének a szavát, meg azt a hívó szót, hogy gyere utánam, és százannyit kapsz, mint amennyit elhagytál.

Azután Monte Cassino hegyén megalapítja a szerzetességnek azt a formáját, amit a világ mint bencés szerzetességet ismert meg. Óriási fölfedezése volt Benedeknek, hogy a világ veszedelmeire kétféleképpen lehet reagálni: amikor valaki fölsimeri, hogy vagy az üdvösségem, vagy a világ, akkor vagy kimegy a világból, és a továbbiakban semmi köze a világhoz; vagy fölméri, hogy mi az, amit én a világból uralni tudok, és azzal elkezdék szolgálni, s mi az, ami számomra veszedelem, és azt megpróbálom kizárni. Különbséget tesz a világnak a dolgai között.

Ennek a háttérében az a krisztusi igazság van, hogy az Úr nem elítélni jött a világot, hanem üdvözíteni. Benedek ezt ismerte föl. A világot szét lehet választani jóra és rosszra (amit ki kell zárni), a világban azért van a jó is jelen, mert a világ az Istené! Ő teremtette! És Benedek fölfedezte a munkát mint a megszentelődésnek az eszközét. Ezért lett az ő egész szerzetességének az alapfölismerése: ha üdvözülni akarsz, akkor *imádkozz és dolgozz!* – Amikor imádkozol, akkor az Istennél időzöl. Amikor dolgozol, az Isten világát szenteled meg. Ha kell, alakítod, ha kell, megműveled.

Ez óriási dolog volt akkor! Mert az egész ókori világ – főleg a római világ – úgy gondolkodott, hogy a munka a rabszolgák dolga. Értelmes, nemes ember nem dolgozik. Legföljebb olvas, beszél, politizál – de nem dolgozik. Két kézzel nem dolgozik.

Benedek pedig tanítani kezdte a szerzeteseit: *imádkozz és dolgozz!*

A másik fölfedezése az volt, hogy ugyanez az ókori világ a gyerekeket a rabszolgákra bízta. Meg is született a fölismerés, hogy akit az istenek gyűlölnék, azt pedagógussá tesszik, annak gyerekekkel kell vesződnie. Benedek pedig elkezdte nevelni a gyerekeket. A kolostorai iskolákat kezdték nyitni. És a világba visszatérő embereket is megtanították: *merj dolgozni! Szeresd a világot. Ne csak élvezd. Szeresd! Becsüld meg és alakítsd a munkáddal!* Ebből született Európa. És ezért lett Benedek Európának az első védőszentje.

S igazában minden emberi életnek a kulcskérdése ez. Hogy megtanul-e az ember különbséget tenni a jó és a rossz között, van-e ereje, erőforrása ahhoz, hogy kizárja az életéből a rosszat s megmunkálja a jó lehetőségeket? Képes-e dolgozni és imádkozni. Aki ezt megtalálta, az életet találta meg.

Segítsen nekünk Szent Benedek. Ne csak a bencés szerzeteseket, minket is segítsen úgy élni, hogy az életünk egésze valami ilyesmi legyen: vannak idők, amikor a lelkünk a Jóistennél van, az Úr Krisztusnál van, amikor templomban vagyunk, amikor imádkozunk. Az életünknek a másik fele pedig értelmes munka, mely megszenteli a világot. Amen.

Július 13.

SZENT II. HENRIK **császár**

Szentlecke *Kol 3,1–4.12–17.*
Evangélium *Lk 19,12–26.*

Testvéreim! Szent Henrik¹ ezer esztendővel ezelőtt élt. A mi Szent Istvánunknak² a kortársa volt, 2–3 évvel volt fiatalabb nála. Azután rokonok lettek, sógorok. Ennek a Henriknek az édes húga a mi királynénk, Gizella.³

Henrik a világ uraként élte és éli oda az emberek elé, hogy politikusként is lehet szentnek lenni. Az ő világuk, az akkori Európa csuda-világ lehetett. Európa akkor még egységes. Az ismert világ keresztény része még egyöntetűen katolikus, Írországtól az Uralig. És egyidőben élt két szent király, a mi Istvánunk, meg a ma ünnepelt Henrik.

Bencések nevelték, két szent apát. Amikor Henrik eszmél, egyszer csak rájön: az én apám egy herceg! Igaz, úgy

¹*Abbach, Regensburg mellett, 973. május 6. – †Grona, Göttingen mellett, 1024. július 13.

²lásd augusztus 20-án

³lásd május 7-én

hívják, hogy Civakodó Henrik, mert mindenkivel összevesz és folyamatosan verekszik. Amikor tizenegynéhány éves, akkor jön is a hír, hogy a papát szinte minden vagyonától megfosztották, mert a többiek azt mondták, ilyen békétlenségben egyszerűen nem lehet élni, ebből elég. Azután a történelmet tanulva fölismeri, hogy a családjában császárok vannak! – Kb. 30 éves, amikor őt választották meg német királynak. Két évvel később Észak-Itália is meghívta Henriket, legyen az ő királyuk is! Mert kiderült, hogy a civakodó papának a fia értelmes, békeszerető, diplomatikus, megbízható ember. És a felesége se akármilyen erények hordozója: Henrik felesége az a Kunigunda, akit az Egyház szintén szentként tisztel.

Kiderült, hogy Henrik tisztaszívű ember, aki tudja, hogy az evangélium szava rá is vonatkozik. Nagyon jól megértette az evangéliumi példázatokat. Megértette azt, hogy akinek itt a földön hatalom adatik a kezébe, az Krisztustól kapja a hatalmat, és elszámolási kötelezettséggel kapja. Sőt! Krisztus helyett és Őérte kell uralkodnia. Ezt Henrik elhitte és megélte.

1014-ben pedig világgá röppent a hír, hogy Rómában a pápa német-római császárrá koronázta Henriket. Ami azt jelentette, hogy az akkori nyugati világnak lett az ura. Nem szédült meg a hatalomtól. Sőt, addigra kiderült, hogy a házasságában kapott egy keresztet, amit a hatalmánál fogva így is, úgy is, amúgy is ledobhatott volna a válláról: a királyi párnak nincs gyermeke. S kiderült, hogy nem is lesz. És Henrik nem lázadt, nem szitkozódott, nem vágta oda a koronát – uralkodott. Önmagán is, a fájdalmán is, a népén is. Mégpedig úgy, hogy az üdvösség felé vezette az országát, a birodalmát.

Nyilvánvaló – bár ennek nincs írásos nyoma –, hogy ami-kor Gizella átköltözött hozzánk, ide Esztergomba, a

vele jött kíséretben ott lehettek Henrik iskolatársai, barátai, s ettől fogva a császár és a magyar királyi udvar között állandó és nagyon eleven volt a kapcsolat. S az, hogy a mi Istvánunk olyan bölcsen tudott kormányozni, köszönhető a sógornak is, és viszont, valószínűleg Henrik számára is modell lehetett Magyarország a pogányok, félpogányok térítésében. Ezt Istvántól tanulni lehetett.

És Henrik szent lett. Szent uralkodó lett. S odateszi ma is a politikusok elé a példát: emberek, bárkinek bármekkora hatalom adatik a kezébe, ha nem hiszi el, hogy a hatalom az Istentől való, bajt csinál magának is, a rábízottaknak is. Aki viszont hisz, az tudja, hogy a hatalommal együtt egy bizonyos időre rám bíztak lelkeket is. Nemcsak bankokat. Nemcsak gazdasági életet. Lelkeket is! És számon kérik őket tőlem.

Éppen ezért kérjük meg Szent Henriket, vegye oltalmába a világ mai politikusait. Tekintet nélkül a nemzeti hovatartozásukra. Hogy amikor tárgyalnak, akkor a szívükben, ott a mélyben merüljön föl bennük az Isten előtti felelősségérzet! Mert annak birtokában egészen másként dönt egy politikus, mint nélküle. Azt pedig egyre inkább fölismeri mindenki, hogy a történelmet egy-egy emberi személy, annak döntése meghatározhatja, hosszabb-rövidebb időre. De azt tudni kell, hogy aki döntött, annak az Úr Krisztus előtt felelnie kell a döntéséért.

És értünk is járjon közbe Szent Henrik, akinek a családi élete, az úgynevezett magánélete mindegyikünk elé odateszi a példát, hogy igen nagy feladatok mellett lehet igen nagy kereszteteket is viselni. Segítsen nekünk, hogy példáját követni tudjunk! Amen.

Július 14.

LELLISI SZENT KAMILL
áldozópap, a kamilliánus rend alapítója

Szentlecke *1Jn 3,13–18.*
Evangélium *Jn 15,12–16.*

Testvéreim! Lellisi Szent Kamill¹ az egészségügyben dolgozók, orvosok, betegápolók, gyógyszerészek meg a kórház-lelkészek védőszentje. Példaképük is, közbenjárójuk is. 1614-ben halt meg, s akkor 64 éves volt.

A születése évében halt meg a betegek másik nagy apostola, Istenes Szent János. Különös, hogy a betegápolásra a szerzetesrendekben először a férfiak vállalkoztak. Amikor az irgalmas rend meg a kamilliánusok elkezdték hivatásszerűen és a szerzetesrendjük sajátos szolgálataként a kórházi betegápolást, a nővérek még kolostorokban vannak, számukra a szerzetesség egyelőre klauzúrát jelent, még tanítással se nagyon foglalkoznak.

Kamill 15 évesen még úgy gondolta: én pedig zsoldoskatonára leszek, nekem nem fog parancsolni senki, legföljebb a kapitányom. Adják ide a zsoldomat, azután én azt csinálom, amit akarok, elsősorban szórakozom, például kockázom. Hiszen az életemet is állandóan kockára fogom tenni a harcokban – két csata között miért ne tenném ugyanezt szórakozásból?

Csak éppen az Úr Krisztusnak vele egészen más terve volt. Ezt pedig Kamill akkor fogta föl, amikor kapott a bokájára egy begyógyulni nem akaró sebet. Bármit csinált vele, bárhova ment, az a seb csak nem gyógyult be. Végül Ró-

¹*Bucchianico, Itália, 1550. május 25. – †Róma, 1614. július 14.

mában kötött ki, egy kórházban. És ott rányílt a szeme arra, hogy amiket az Úr Jézus az evangéliumban mond, azok tények. És ha egyszer Ő azt mondta, „amit egynek a legkisebbek közül tettetek, nekem tettétek!” Uram Istenem! Ezek szerint a betegápoló, amikor vesződik egy súlyos beteggel, akkor magának a szenvedő Krisztusnak szolgál!

De Rómában találkozott Néri Szent Fülöppel¹ is, s ő rávezette Kamillt arra is, hogy óriási dolog a test ápolása, de egyszer csak minden beteg elérkezik oda, hogy meg kell halnia. „Kamill! Ha igazán segíteni akarsz, akkor papnak kellene lenned, hogy a jó halál eszközeként tudj segíteni. Föl tudd oldozni azt a beteget a halála előtt, tudd neki adni a szent kenetet, meg az Oltáriszentséget, hogy az a beteg meg-tisztult lélekkel tudjon útra kelni, és megérkezzen a meny-nyországba.”

Kamill ezt is fölfogta. 32 éves, amikor pappá szentelték. S már amikor fölszentelik, tudja: egész élete Krisztus szolgálata lesz a betegekben.

A betegek is, a hozzátartozók is elképedve látták, hogyan közeledik Kamill a betegekhez. Sugárzott belőle, hogy ő nem undorodik, s főleg nem csinál üzletet a betegből, hanem a szenvedő Krisztushoz közeledik, és Neki szolgál.

És a példája vonzani kezdett. Először négyen, azután tízen, azután húszan – elsősorban papok – csatlakoztak hozzá.

Mindez történik 1580–82–84-ben. A következő években jönnek járványok, éhínség, jön az az 1591-es év, amelyben a járvány Gonzága Szent Alajost² is elvitte; Kamill is meghalt, de már voltak társai tucatjával. És tucatjával halnak meg a járványban a betegek mentése, ápolása, végső ellátása következtében.

¹lásd május 26-án

²lásd június 21-én

Azután ebből rend lett. Férfi rend is, női rend is, melyek ma is léteznek. Ők a kamilliánusok. Nálunk is élnek, Nyíregyházán vannak, atyák is, nővérek is.

S ezek a betegápoló rendek a mai világnak is óriási jelként mutatják azt, hogy ha egyszer valakit megérintett a kegyelem, és fölfogta, hogy mi a megfeszített Krisztusban irgalmat nyertünk Istentől s utunk nyílt az örök boldogságra, akkor nekünk nem szabad üzletet csinálni az emberi nyomorúságból. Amit egyébként a világ ragyogóan úz és nagy rek-lámokkal hirdet. A legnagyobb üzletek születnek az egészségügyből, ilyen meg olyan iparágaiból – gyógyszergyártás, magánklinikák... Hatalmas profitjuk az emberi nyomorúság-ra épül.

Külön Szent Kamill oltalmába kellene ajánlanunk azokat a papokat is, akik nem az ő rendjébe tartoznak, de kórházlelkészi feladatot kapnak. Napról napra olyan súlyos helyzetekkel találkoznak, ahol tényleg a halál pillanatában vagy a küszöbén kell segíteniük a testvéreiknek. Ide rendkívüli erő kell. Nagy kegyelem kell ahhoz, hogy adott esetben az a pap megtalálja a megfelelő hangot és szót, amellyel nemegyszer a hitetlenségben egészen a halála küszöbéig megátalkodott embert meg tudja fordítani, s vissza tudja vezetni Istenhez.

Nagyon komoly szolgálat ez. Nagyon súlyos teher. Nagyon sok kegyelmet igényel. Egy ilyen napon, a mai szent ünnepén jó megkérni az Úr Krisztust legalább egy fohász erejéig: „Jézusom! Azt a papot, aki majd az én halálos ágyamnál lesz ott – de azt is jó kérni, hogy egyáltalán legyen ott pap! –, már most áldd meg és készítsd föl, hogy nekem is segítséget tudjon nyújtani a jó halálhoz!”

Mert igazában az élet legfontosabb pillanata – különös módon – a halál pillanata, amikor eldől az ember sorsa: üdvösség vagy a kárhozat egy örökkévalóságon át. A régiek

ezt jobban tudták. A halál, az átmenetel pillanata inkább a szemek előtt volt, jobban jelen volt az imákban, mint ebben a mai, szekularizált világban.

Adjunk hálát az Úrnak Szent Kamillért, és ő imádkozzon értünk! Ezt a szentmisénket vigye oda az Úr Krisztus elé! Amen.

Július 15.

SZENT BONAVENTURA
ferences, püspök, egyháztanító

Szentlecke Bölcs 9,1–18.
Evangélium Mt 5,13–19.

Testvéreim! Nagy esztendő volt az Egyház történelmében az 1274-es év. A pápa ugyanis Lyonba zsinatot hívott össze, s úgy tűnt, hogy a kétszáz évvel korábban megtörtént keleti szakadást meg lehet gyógyítani. Ennek a zsinatnak a nagy teológusa volt Bonaventura,¹ ez a ma ünnepelt szent. A zsinat előkészítője pedig Aquinói Szent Tamás² volt.

A zsinaton alá is írták a keletiek is, a nyugatiak is az egységnek az okmányát. De a zsinat befejezése előtt meghalt Szent Tamás, és néhány nappal a zsinat bezárása után meghalt Bonaventura is. Mindketten kb. 55–57 esztendősek volt mindössze.

¹*Bagnoregio, Itália, 1217/18. – †Lyon, 1274. július 15.

²lásd január 28-án

Két külön lelkiséget képviseltek: Tamás, a domonkos, az értelem teológusa, Bonaventura, a ferences, a szív teológusa. Bonaventura ráhagyta az Egyházra a gondolkodó embernek az egyik nagy élményét, Tamás ráhagyta a másikat. Bonaventura szerint az ember gondolkodó lény, keresi az igazságot, de ha az Igazság mindenek előtt meg nem teremti az embert, akkor az ember nem gondolkodik; ha az Igazság nem vonzza az embert, eszébe nem juthat, hogy keresni kezdje; és ha az Igazság nem szeret előbb, akkor a szívben föl nem lobbanhat az istenszeretetnek a lángja. Isten megelőz minket! S amit én csinálok, az pusztán válasz. Tudok válaszolni! Bonaventura ezt fölfedezte, nagyon szépen megélte, és elkezdte tanítani.

Szent Tamás sokkal racionálisabban, kicsit szárazabban, ugyanezt élte és tanította.

Bonaventura tanított az egyetemen, rendfőnök volt, mégpedig 14 éven át volt főnöke a ferences rendnek; tehát Angliától Szicíliáig, Németországtól Franciaországig járta végig a ferences kolostorokat. Életének nagy titka az, hogyan tudta mindezt megcsinálni, mindössze 55 év alatt. És közben a lelke nem apadt el. Meg azt a sok-sok problémát látva, amit a renden belül is tapasztalt, nem botránkozott meg, nem keseredett meg. És amikor a pápa üzent neki: „Bonaventura! Én téged bíborossá akarlak tenni, mert azt akarom, hogy közvetlen munkatársam légy és segíts nekem!” – nem utasította el, hanem engedelmeskedett.

Ránk maradt a példa. És hálát adunk érte, akit már a kortársak úgy neveztek el, hogy ő a *szeráfi doktor*. Tamást meg úgy nevezték, hogy ő az *angyali doktor*.

Bonaventura a szeráfi doktor, akiről az egyik tanárának az volt a véleménye, hogy „mintha nem is Ádám-ivadék volna. Olyan nyíltszívű, tisztaszívű ember, akiben én nem érzek semmifajta álnokságot, rossz szándékot, ez az ember

mintha nem Ádám ivadéka lenne! Vagy legalább is, mintha Ádám bűnét nem örökölte volna.”

Hálát adunk érte az Úrnak! És érdemes lenne egy kicsit azon elgondolkodnunk, hogy fölfedeztük-e már mi is, személy szerint azt, amit Bonaventura tanít, hogy a mi Istenünk mindig megelőz bennünket a szeretetével, gondoskodásával?! És a Hiszekegyet – amit ugye úgy imádkozunk mindig, hogy „*én hiszek* az egy Istenben,... és hiszem ...” – érdemes egyszer úgy végig elmélkedni, hogy nemcsak hiszek az egy Istenben, hanem remélek is Benne, meg szeretem is! Azt az Istent, akiről a Hiszekegyet el tudom mondani. De ez csak ezért lehetséges, mert ez az Isten kinyilatkoztatta magát, megteremtett, megváltott és szeret engem! És minden, amit az imádságainkban mondunk, minden jó, amit próbálunk megtenni, minden törekvésünk a mennyek országa felé csak válasz.

S ebből fakad a remény. Hogyha az Isten szeretete, jósága, gondviselése – minden, ami és aki Ő – előttünk jár és megelőz bennünket, akkor nekünk igazában csak engedni kell, hogy az igazság vonzzon! Hogy Jézus, a megfeszített Krisztus magához vonzzon minket! Amen.

Július 16.

KÁRMELHEGYI BOLDOGASSZONY

Szentlecke *Sir 24,24–31.*
Evangélium *Lk 11,27–28.*

Testvéreim! A Római Katolikus Egyház, amikor számot ad azokról a vonásokról, melyekről rá lehet ismerni és

amelyek megkülönböztetik az összes többi vallásos közösségektől, akkor azt mondja, hogy a római egyház hívei ma-gukénak vallják a hét szentséget, közösséget vállalnak Péter-rel, a mindenkori római pápával, és anyjuknak vallják – lélekben – a Boldogságos Szűz Máriát.

Három olyan adat ez, amiből rá lehet ismerni a Római Katolikus Anyaszentegyházra. De a Római Katolikus Anyaszentegyházon belül is vannak különbségek. Vannak szerzetesrendek, ilyen-olyan közösségek, melyek lelkiségét ilyen vagy olyan plusz adat még meghatározza. – Van két szerzetesrend, melyeket egészen különös Mária-tisztelet különböztet meg a többitől. Az egyik a szerviták, a másik a karmeli-ták. Érdekes, hogy egy időben keletkeznek ezek a rendek, szinte a ferencesekkel és domonkosokkal is egy időben, csak a karmeliták a Szentföldre kötődnek.

Hagyományuk úgy tudja, hogy voltak olyan keresztes lovagok, akik miután túljutottak a harcokon – vagy egy béke-ségesebb idő következett, vagy kiderült, hogy az a hadjárat teljesen kilátástalan és az egészet lefűjták, s vonult vissza mindenki –, a Kármel hegyére húzódtak vissza remetének. Köztük Simon Stock, aki valahonnan Németországból indulhatott a Szentföldre. S ott, a Kármel hegyén megjelent neki a Szűzanya. Azon a hegyen, ahonnan szinte látni Názáretet, s látni a Genezáreti-tavat is. Ez az a föld, ahol az Úr Jézus felnőtt. Ez a Szűzanyának a hazája.

A Szűzanya itt jelent meg Simon testvérnek, és átadott neki egy skapulárét, mondván, hogy akik vállalják a vele való közösséget, azaz megtanulnak a Szűzanya gyermekeként élni és ennek a jeleként viselik a skapulárét, azokra neki külön gondja lesz. Olyannyira, hogy a halálukban sem hagyja őket magukra. És gondja lesz arra is, hogy a tisztítóútból is kimentse őket.

Amikor ezt Simon elmondta és a karmelita rend elkezdte a hívők között terjeszteni, kiderült, hogy az Egyház hatalmas ajándékot kapott; valami olyat, amit Szent Ferencen¹ keresztül kapott a Porciunkula búcsújával. Kapott egy kapcsolatot, amit ha valaki jó szívvel vállal és levonja a következményeit, az üdvössége biztonságba kerül. Ebből persze hatalmas teológiai vita is lett, és a renden kívüli teológusok megbotránkoztak és vitatni kezdték, mondván: „Ilyen nincs! Mégis hogyan gondolja a Simon ezt?” – Simon pedig mindig csak azt mondta: „Bocsánat, ezt nem én gondolom, nekem ezt a Szűzanya mondta”. – A Szűzanya ajkán pedig valahogy úgy hangzott ez, mint a kánai menyegzőn: „Tegyétek meg, amit az én Fiam mond!”

Mert a Szűzanya gyermekének lenni azt jelenti, hogy az ember másként él, mint ha vadidegen lenne számára. Vállalni a közösséget vele azt jelenti, hogy az Ő Fiával vállalom közösséget. Vállalom azt a bizonyos ígát,² amiről az elmúlt vasárnapokon hallottunk.

És ez azért van így, mert a gyermeknek a szeme sarkában a mama mindig ott van. A gyermek figyel, hogy amit én csinálok, ahhoz a mama mit szól? És megfordítva: egy gyermek mindig ott van az édesanyja látóterében. Akkor is, ha fizikailag ezer kilométerek távolságában van.

Katolikusként lenni valami ilyesmit jelent: vállalni a gyermeki kapcsolatot a Szűzanyával. Kicsit mindig szemmel tartani Őt és figyelni, hogy amit éppen most csinálok, Szűz-anyaként, tetszik az Neked? Jó az, amit csinálok? És a Szűz-anyaként megvan hozzá a hatalma, hogy közölje: igen – vagy nem.

S ha az ember őszinte, akkor mindegyikünk érzi, hogy az üdvösségünk – amíg még itt a földön élünk – bizonytalan.

¹lásd október 4-én

²vö. *Mt 11,29–30*

Ezért olyan jó tudni, hogy a Szűzanyának gondja van a gyermekeire a halálban is, meg a halál után is, és hatalma is van ezt a gondoskodást érvényesíteni.

Adjunk hálát a Szűzanyáért az Úrnak.

S kérjük meg a Szűzanyát, segítsen nekünk gyermekeiként élni, s legyen ránk gondja akkor is, ha éppen nem visel-jük a karmelita skapulárét. És legyen ránk gondja a halá-lunkban, a halálunk után is. Amen.

Július 17.

SZENT ANDRÁS ÉS BENEDEK remeték

Szentlecke *1Jn 2,15–17*.
Evangélium *Mt 13,44–50*.

Testvéreim! Ezt a két szentet először földrajzilag volna jó helyre tenni. Mert olvas az ember róluk, és hol az olvasható, hogy Zorárd meg Benedek, Zobor-hegyi remeték; hol az, hogy Szórád és Benedek szkalkai remeték; máskor meg, hogy András és Benedek Zobor-hegyi meg szkalkai reme-ték.

Hát akkor hányan is vannak ők tulajdonképpen? És Zobor-hegyiek vagy szkalkaiak? S hol is van ez a Zobor-hegy?

Ketten vannak! András lengyel származású volt. Nem tudjuk, hogy a keresztségben milyen nevet kapott, de amikor fölvételt kérte a Zobor-hegyi bencés kolostorba, úgy mutat-kozott be, hogy engem Zoerárdnak hívnak. Erre a magyarok azt mondták: szóval akkor te *Szórád* vagy (a Zoerárdnak ez a magyar megfelelője). Amikor beöltöztették, akkor kapta az András nevet. Tehát a Zoerárd

meg a Szórád (Zorád), meg az András egy és ugyanaz a személy. – A Zobor-hegy pedig a Felvidéken van, közvetlenül Nyitra városa mellett, innen kb. 200 km légvonalban, tehát viszonylag közel. A ma ünnepelt két szent remete itt élt a Szent István király által alapított bencés kolostorban.

András remeteségből jött. Magyarországnak az északkeleti sarkánál, túl a határon, Lengyelországban volt remete. Fiatal korában ott találkozott Szent Romuáld tanítványaival. Ez a Romuáld az, akit nem olyan régen ünnepeltünk¹ mint a remeteség föltámasztóját és a kamalduliaknak alapítóját, akinek tanítványai útra keltek Itáliából, és elmentek a világ végére is hirdetni Krisztust. Nekik akkor a világ vége a Kárpátoknak az északi oldala volt. Zoerard ott találkozik velük, ismerkedik meg velük. Egyszer csak úgy érezte, ez az én életformám. És remetetánítvány lett.

S mivel a hírek akkor is jártak a világban, egyszer csak jött a hír, hogy kicsit délebbre, a Kárpátoknak a másik oldalán épül egy ország, melynek királya, István nagyon jó király. Szereti a szerzeteseket és nagyon szívesen fogadja, ha igaz szerzetesek érkeznek az országába. Mert a király úgy látja, hogy a szerzetesek a kultúrát is hozzák magukkal. Altalában tudnak írni-olvasni, tudnak földet művelni. Tudják, hogyan lehet emberi körülményeket teremteni a legvadabb környezetben is.

Akkor ez a Zoerard egyszer csak bezöregtetett a Zobor-hegyi kolostorba. De ott nem is olyan sok idő – mindössze 2–3 év – után föltámadt benne a remete. Föltámadt benne a remeteség igénye, a csönd, a magány vágya. Úgy érezte, hogy Istennel, a mennyországgal igazán csak ott tud – nemcsak találkozni – együtt is lenni! Úgy érezte, neki nem a

¹lásd június 19-én

közösség dolgaiban kell tanúskodnia az evangéliumról, hanem a magányban.

Kezdte mondani az apátnak: „Apát úr! Itt minden nagyon jó és rendben van, és nyilván az életszentségnek útja az, amit ez a kolostor él, de nekem más lenne a dolgom. Elenget?” Az apát erre mondhatta volna azt is: „Nem! Menj a szamarakhoz, menj a juhokhoz és tedd a dolgod.” Mondhatta volna. Andrást azonban elengedték.

Akkor ő Nyitrától északkeletre talált egy barlangot, amit olyannak ítélt, hogy abban valószínűleg a legkeményebb télben sem fog megfagyni. Mert a tél a remetéket sem kímélte. Ott kezdett remetéskedni. A Romuáldtól kapott tanácsok szerint tudta, hogy néha meg kell jelennie a kolostorban. Először is be kell számolnia az apátnak arról, hogyan él. Meg be kell számolnia a tapasztalatairól, olykor ruhát is kell kérnie, olajat meg sót, s egy-két alapvető élelmiszert. Meg-megjelent tehát a kolostorban.

S ilyenkor a kolostorbéliek fölfigyeltek arra, hogy ez az András egyre inkább elmélyül. Amikor ott volt közöttük, megéreztek benne, hogy ez az ember Isten közelében él. S kezdték látogatni. Az egyik fiatal szerzetes, a Benedek nagyon fölfigyelt rá. És egyszer csak fölismerte, hogy neki is hasonló formában kellene élnie. S amikor az András meghalt, visszahozták és a nyitrai székesegyházban eltemették, akkor Benedek bekopogott az apáthoz, és azt mondja: „Apát úr, én a szentatyák életéből úgy tudom, hogy egy ilyen remetebarlang mindig lakót igényel. Megengedi nekem, hogy átvegyem az Andrásnak a helyét?” Az apát pedig elengedte.

Benedekről a hagyomány azt őrzi, hogy egyszer csak rablók támadták meg, és követelni kezdték: „Add elő a kincset, amit őrzöl! Mert mi mást csinálhatsz te itt a barlangban, mint hogy valakinek a kincsét őrzöd!”

Amennyiben ismerték egymás nyelvét, Benedek valószínűleg elkezdte nekik mondani: „Bizony őrzök én egy kincset, de azt nem a barlangban, hanem a szívemben őrzöm, s az nem valakié, hanem mindenkié, de azt sajnos nem lehet pénzért venni. Mert az a mennyek országa.” Erre a rablók valószínűleg megdühödtek: „Még szemtelenkedsz is?!” És megölték.

Az Egyház úgy ünnepli a remetéket, hogy itt a földön ők jutottak a legközelebb az Istenhez. Akik tényleg semmi mást nem csinálnak, mint a csöndben és a magányban imádkoznak és vezekelnek a többiekért; és szemlélődnek. Együtt vannak az Istennel.

Ilyenkor, a remeték ünnepein jó meghallanunk, hogy minden emberi élet – még ha a legnagyobb tömegben, a legnagyobb közösségekben telik is – magányban fejeződik be. Remeteségben. És egy jó élet olyan, hogy amikor elmagányosodik, akkor abban a magányban ott van az Isten.

Régierekről mondják, hogy falun az öreg gazdák kiköltöztek az istállóba, azután míg a többiek járták a határt, tették a dolgukat, ők ott ültek kinn az istálló ajtajában, s úgy tűnt, hogy nem csinálnak semmit. Tették azt, amit a remeték. Szemlélődtek, és tapasztalták, hogy ez a világ elmúlik. Tényleg elmúlik. S ennek tudatában tudtak derűsek lenni. Tudtak ebből az Istennel élt magányból meghalni.

Ez mindenkinek föladata. Ez a két szent remete, András és Benedek imádkozzon értünk, hogy időben megtaláljuk Is-tent, és amikor elmagányosodunk, akkor már tudjuk: „Eb-ben a magamra maradottságban, magányban, Uram Istenem, már csak Te vagy meg én vagyok. És ez nem baj. Mert ha tiszta lélekkel vagyok Veled, ha tisztuló szívvel vagyok Ve-led, akkor már a mennyország kapujában vagyunk, együtt, Te meg én.” Amen.

Július 18.

SZENT HEDVIG
királyné

Szentlecke *Fil 2,6–11.*
Evangélium *Mt 25,31–40.*

Testvéreim! Szent Kinga¹ és Boldog Jolán² után most megint egy szent magyar királynét ünnepelünk. Ő is segít megértenünk a lengyel–magyar barátságot. Hedvig³ lengyel királyné lett. Amikor eltemették 1399-ben, mindössze 25–26 éves. Gyászba borult a királyi ház, az ország is, mert szülés-ben halt meg, a kisbabával együtt, ami azt jelentette: meg-halt a trónörökös is, meg a királyné is.

De ebben a rövid életben ez a mindössze 26 éves fiatal-asszony a szentek nyomdokaiban járva – fölfedezve a példaképeit egy olyan világban, mely őt részben nem értette, részben játékszerként akarta használni politikai célokra – maga is szent lett! Nevét Sziléziai Szent Hedvigről kapta, akit ok-tóber 16-án ünnepel az Egyház.

Apja Nagy Lajos magyar király, édesanyja a Boszniából származott Erzsébet volt. Hedviget egészen kicsi korában – 4 éves sem volt – eljegyezték egy osztrák herceggel. Azután ezt a szerződést fölbontották, s úgy döntöttek, hogy inkább Lengyelországnak legyen a királynéja. 15–16 éves, amikor ez bekövetkezett, és Hedvig felesége lett a lengyel királynak, gyermekkora minden keserves emlékével és tapasztalásával a szívében. Férje, a lengyel király nemcsak sokkal idő-

¹lásd július 24-én

²lásd június 15-én

³*Magyarország, 1373. dec. / 1374. febr. – †Krakkó, 1399. júl. 17.

sebb nála – 40 év körüli –, hanem pogány, meg sincs keresztelve!

De ez a pogány férfi fölismert Hedvigben valamit. Fölfelezte benne, hogy ez a keresztény lány olyan életstílust képvisel, amit de jó lenne, ha én is megtanulhatnék, sőt a népem is megtanulná! És azt mondta: „Hedvig! Ha feleségül jössz hozzám, én a népemmel együtt megkeresztelkedem.” Meg-tette.

S amikor mindez történik, jön a híre, hogy Hedvig édesanyját, Erzsébet királynét lenn, a Délvidéken meggyilkolták. Hedvignek nyilván – már korábban is – ott élt az emléke-zetében és a lelkében a 170 évvel korábban élt Árpádházi Szent Erzsébet¹ példája. S nyilván a példaképe is lett. Nem tudta, hogy amikor 14–15 évesen férjhez megy, mindössze 10 éve van hátra az életből, nem tudta! De a férje oldalán, az újonnan megkeresztelkedett férje oldalán a lengyeleknek is, a litvánoknak is apostola lett; anyja lett. És amikor elte-mették, a szegények, a nyomorultak, az árvák, az özvegyek mind eljöttek és vallották: „Anyánk volt ez a kis fiatal-asszony!”

Azután el kellett telnie 600 esztendőnek, míg 1997-ben II. János Pál pápa szentté avatta őt. Amikor meghalt, a köz-meggyőződés az volt, hogy mint Erzsébetet, őt is hónapok vagy évek múltán oltárra kell emelni, mert olyan életet élt, ami tetszett az Istennek, és hőse volt a szeretetnek. Példakép.

Igen ám, csak az özvegy király második felesége abból a családból való volt, amelyikből Hedvig korábbi jegyese, akivel először eljegyezték. És az új asszony mindent elköve-tett azért, hogy a Hedviget kitörölje az emlékezetből. Sike-rült. Egy időre meg tudta akadályozni a

¹lásd november 19-én

szenttéavatást. De ezzel nem Hedvignek ártott – akinek élete és halála egyenes út volt a mennyországba –, hanem az ittmaradottakat káro-sította egy szent élet példájával.

Főleg az asszonyoknak kellene föltekinteniük erre a ma ünnepelt szentre, Hedvigre. Mert a családokban a feleségeknek meg az édesanyáknak olyan meghatározó szerepe van, ami rendszerint csak akkor derül ki, amikor eltemették őket. Amikor kilépnek ebből a földi életből, és ott marad utánuk a hiány, amit addig ők betöltöttek. – Az igazi anyaság, az igazi feleség azonban mindig az üdvösség dolgában mutatkozik meg. Mert semmit nem ér az, ha valaki húsz gyermeket vi-lágra hoz és egyet sem segített el a mennyországig. Míg a mennyország dicsőségét érdemli az, aki feleségként, édes-anyaként, a férjét is, a gyerekeit is – vagy ha nem kapott gyerekeket, azokat, akiket az élet odatett melléje – csak egy lépéssel is előbbre segítette az üdvösség útján.

Kérjük meg Szent Hedviget, hogy – ő, aki ennek a térségnek a problémáit a tulajdon bőrén ismerte meg – vegyen minket oltalmába! Az Adriától a Balti-tengerig, az Uraltól az Atlanti-óceánig. Imádkozzon értünk, és főleg imádkozzon az asszonyokért és az édesanyákért! Amen.

Július 21.

BRINDISI SZENT LŐRINC
kapucinus áldozópap

Szentlecke *2Kor 5,14–21.*

Evangélium *Lk 9,1–6.*

Testvéreim! Brindisi Szent Lőrinc 1619-ben, hatvan évesen halt meg.¹ Ami azt jelenti, hogy éppen befejeződött a Trienti Zsinat, amikor született. És tíz éves fejjel ez a Lőrinc már tudta, hogy nekem szerzetesnek kellennem, mégpedig kapucinusnak kellennem. Akkoriban a kapucinusok voltak a legszigorúbb apostolkodó férfirend. Koldusszegényen, a többi szerzetesekhez képest rendszerint hatalmas szakállal vándorprédikátorkodtak.

Lőrinc pedig, ez a 10–12–14 éves fiú, tudja magáról, hogy nem közönséges szellemi képességeket kapott. Amikor bekerül a rendbe és tanulni kezd, minden erejével a szent-írástudománynak szenteli magát. Játszi könnyedséggel meg-tanult héberül, ami nem mindennapos tehetségre vall. Az is kiderült, hogy miközben olvassa a Szentírás héber szövegeit, e szövegek egyszerűen beleragadnak a fejébe. Másnap vissza tudja mondani héberül. Egyszer az egyik rendtársának meg is jegyezte, hogy fejből le tudná írni a teljes ószö-vetségi szentírást héberül. De nem leírta, hanem prédikálta. És amikor a rendi előljárói a szentelése után adták neki a küldetést – most akkor indulj és prédikálj! –, hallgatói el-ámultak azon, ahogy ennek a Lőrincnek az ajkán a Szentírás megszólalt és hatott. Mert az Evangélium minden szava – meg a

¹*Brindisi, Itália, 1559. júl. 22. – †Lisszabon, Portugália, 1619. júl. 22.

szerzetesi élet minden törvénye – annyira a szíve mélyéig hatolt, hogy Lőrinc szóról-szóra megvalósított mindent.

Kiderült, hogy bölcsesség is van benne. Képes embereket – akik hosszú nemzedékeken át örökített ellenségeskedésektől szenvedtek – összebékíteni a szavával, tanításával. Kiderült, hogy gyógyítani tud betegségeket, olykor csodatévő erőt is kap, de ami fontosabb volt, lelkeket tud összekötni, egységre hozni.

Még nem egészen negyven éves, amikor a pápa megbízza, hogy induljon el és próbáljon meg egységet teremteni a katolikus Európában, összefogni a törökökkel szemben. És akkor megisméltődött az, amit százötven évvel azelőtt Kapisztrán Szent János¹ meg tudott tenni: Lőrinc elindult, és a fejedelmek is hallgattak rá. Létrejött a Katolikus Liga, és volt egy pár esztendő, amikor úgy tűnt, hogy végre, hetven év után a törököket ki lehet szorítani Európából. A baj azonban az volt, hogy ez az összefogás nem volt maradandó. De itt nálunk, Székesfehérvár mellett az a sereg, mely Lőrinc szavára tudott összegyűlni, győzött a törökök ellen.

És akkor Lőrincet a rend megválasztotta rendfőnöknek, ami azt jelentette, hogy az akkor világméretű rendnek az összes gondja és terhe ránehezedett. Ő viselte, és a renden belül nagyon súlyos problémákat is meg tudott oldani.

Lőrinc a példája lett annak, mennyire fontos, hogy a halott szó, a tanítás szíven találja azt, aki tanítani akarja a másik embert. Hogy mennyire fontos az a bizonyos halló fül, amiről az elmúlt hetekben annyiszor hallottunk az Úr Krisztustól is: „Akinek van füle, hallja meg!” Mert Lőrincben ez derült ki: igazán prédikálni az tud, aki, mielőtt tanítana, meghallotta, amit az Úr mondott – neki, személy sze-

¹lásd október 23-án

rint. Az ilyen lélek képes arra, hogy elmondja az Egyháznak, hogy mit mond az Úr – az Egyháznak.

Éppen ezért kérjük meg Szent Lőrincet, vegye oltalmába az igehirdetőket. Ne akkor, amikor már ott állnak a mikrofon előtt és prédikálnak, hanem korán, még gyerekkorukban, hogy akiket az Úr arra hív, hogy majd igehirdetői legyenek, azok fiatal koruktól fogva hallják meg, mit mond az Úr – önekik. Akkor majd tudnak úgy prédikálni, hogy mi, a hívők meg tudjuk hallani, mit mond az Úr – általuk – nekünk. Amen.

Július 22.

SZENT MÁRIA MAGDOLNA bűnbánó

Szentlecke *Én 3,1–5; 8,6–7.*

Evangélium *Lk 7,36–50.*

Testvéreim! Azért szeretjük mi annyira a szenteket, mert – szoktuk hallani – ők a mi Istenünk igazán nagy csodái. Bennük láthatóvá válik, hogy a gyarló embert a kegyelem mivé tudja tenni! Ugyanennek az igazságnak egy másik megfogalmazása az, hogy azért szerethetjük a szenteket any-nyira, mert láthatóvá válik bennük az Egyház, a mennyek országa a földön. Szent Mária Magdolnában látható a bűn-bánó, a Krisztus-hívő, Krisztust szerető és a föltámadott Krisztust megtaláló Egyház.

A történetét ismerjük mindannyian. Ő az, aki 14–15 éves korában Betániában úgy gondolta, szűk neki ez a kis falu. Elment, mégpedig a Galileai-tó híres fürdőhelyére, Magda-

lába. Amit a jámborabb zsidók úgy tartottak számon, hogy az a hely pokolnak a kapuja. A bűnöknek a fészke. Ott a pogányok – de sajnós zsidók is – úgy élnek, hogy attól az Isten óvjon minden igaz embert!

Mária pedig elment ide, elment, mert élni akart! – Azután valószínűleg aránylag hamar fölismerte: „Jaj nekem! Mibe keveredtem én?! És nincs kiút! Innen már kitörni én nem fogok, nem tudok!”

S akkor egyszer csak hallja a Názáreti Jézusnak a hírét. A csodatévőét. És amikor megtudja, hogy X utcában, Y ház-szám alatt, a Simon házában van, Magdolna odamegy. A szívében már megszületett a bánat, a tékozló ember fölisme-rése: „De kár volt nekem otthonról eljönnöm!” Pedig Mag-dalában valószínűleg megvolt már a kis házikója ékszerek-vel, sokmindennel tele, kenetekkel és illatszerekkel. Ugyan-akkor a szíve tudta: „Én valamit eltékoztam!”

A bűneit siratva ott, Jézus lábainál, Magdolna érzi: „igazában, hogy jövök én ehhez?!” Hiszen itt a városban mindenki ismeri őt, a Názáreti Jézus is. Ezért – jól tudja –, ha ez a Názáreti Jézus most elrúgná őt magától, az méltó volna és igazságos.

Ugyanakkor a szíve súgja: ez a Jézus téged nem fog elrúgni magától. Ebben nemcsak csodatévő erő van, ebben van valami misztérium, ami téged vonz. Azért vagy itt. – És egyszer csak hallja: bocsánatot nyertek a bűneid! – A tékozló ember hallja az atyai szót, és megérzi az Isten visszafogadó ölelését. Amiről ez a Mária tudta, hogy ez más, mint az eddigi – embereknél keresett és talált – szeretet.

Azután egyszer csak Lázár meg Márta, a két testvér látja, hogy valaki besurran a kapun, szó nélkül; s látják, hogy a

húguk, Mária az, aki bocsánatot nyert és visszatért Magdalából.¹

Ebben a Magdolnában ott van a bűneire bocsánatot nyert Egyház. S Magdolna ott van a kereszttel is, a Szűzanya mellett – akiben ott van a szeplőtelen Egyház –, és a Szűzanya sem kergeti el Magdolnát. Hanem mint a lányát magához öleli.

A hagyomány úgy tudja, hogy pünkösd után ezt a családot – Lázárt, Mártát, Máriát – is halálra ítélték. Egy evező és vitorla nélküli hajón kilökték őket a tengerre. Marseille-be jutottak, ott Lázár püspök lett, Márta szegényházakat, kórházakat nyitott, Magdolna pedig elvonult a közeli erdőbe remetének. Imádságos vezeklésében láthatóvá vált a szemlé-lődő Egyház.

És megköszönjük az Úrnak, hogy elfogad bennünket. Így is. Ezért vagyunk mi itt. S ezért ismerhet mindegyikünk – így vagy úgy – Magdolnában önmagára. Magdolna pedig erre azt mondja: „Húgaim, öcsém, testvéreim, nemcsak ben-nem válik láthatóvá az Egyház – bennetek is! Mindegyik-tekben! Mert amint az Úr Jézus mondta, a mennyek országa bennetek van! Ez nem tréfa! Ha látni akarod az Egyházat, ismerd meg önmagadat! Ismerd meg a felebarátodat, és vedd észre benne Isten szeretetének a csodáját! Meg ma-gadban is!”

De jó lenne, ha így tudnánk nézni egymásra meg önmagunkra!

Segítsen nekünk Magdolna ebben! Hogy Isten csodáit önmagunkban is, másokban is mint az Egyház látható megjelenését vegyük észre! Becsüljük meg, adjunk érte hálát, és tanuljunk egymástól – szeretni! Mégpedig a bűnbocsátó, értünk meghalt és föltámadott Krisztust szeretni! Amen.

¹Innen származik Mária nevéként a *Magdolna*.

Július 23.

SVÉD SZENT BRIGITTA özvegy, a brigittinák alapítója

Szentlecke *1Pt 3,1–9.*
Evangélium *Jn 14,21–24.*

Testvéreim! Ha az ember halló füllel van jelen a liturgiában, akkor ma elsőként a következő kérdés vetődhet föl: Amikor szenteket ünneplünk, mindig halljuk: X vértanú, Y apát, Z rendalapító... Azaz mindig halljuk, hogy az a szent éppen ki volt. És Brigitta? Az Egyház nem tudja Brigittáról, hogy kicsoda? Mert őt csak Svéd Szent Brigittaként szoktuk emlegetni.

Ennek az az oka, hogy Brigittáról¹ nem lehet egy-két szóval elmondani, hogy mi mindent ünnepelünk benne. Kicsit Bonaventurához² hasonlít, aki szerzetes, püspök, egyháztanító volt, s még további öt-hat ilyen hivatást el lehet róla mondani. Brigittáról is elmondható, hogy feleség, édesanya, rendalapító, misztikus, prófétaasszony, aszkéta – és még lehetne sorolni.

Szinte végigéli a 14. századot, 1303-tól 70 évig. Nagy kár, hogy a filmesek még nem fedezték fel őt. Élete annyira gazdag eseményekben és fordulatokban, hogy ha valakiről, akkor Brigittáról lehetne filmet csinálni, akár több órás filmet, olyat, amiből okulni lehetne. Főleg az asszonyoknak.

Az Úr azt mondja: „Aki az én tanításomat hallgatja, az nem engem hallgat, hanem az Atyát hallgatja.” A mi Iste-

¹*Finstad, Svédország, 1302/03. – †Róma, 1373. július 23.

²lásd július 15-én

nünk pedig azért beszél hozzánk, hogy meghalljuk, mit is akar tőlünk, velünk az Isten.

Brigitta ezt hallotta meg, mégpedig egész kicsi korától kezdve. Hét évesen már sokkal többet hall és ért meg a kereszténységből, mint a környezetében bárki. Már kezdi hallani, hogy a megváltásnak micsoda ára volt! És kezdi észrevenni a feszületen a megfeszített Krisztust.

Azután tizenegy évesen ott marad öt testvérével árván. S akkor – ahogyan ez történni szokott – a temetésen az egyik nagynéni kézenfogta őt, mondván, én téged elviszlek magammal, anyád helyett anyád leszek. De ez a nagynéni nagyon kemény asszony volt. Mert amikor észrevette, hogy ez a gyerek éjszakánként fölkel – nem holdkóros, hanem egy feszület előtt imádkozik –, jól elverte, mondván, neked éjszaka ágyban van a helyed, aludjál!

A kis Brigitta pedig egyre inkább hallja az Úr Krisztusnak a szavát. Mindazonáltal tizennégy évesen férjhez adják. S akkor elkezdődik az a 28–30 éves időszak az életében, amikor mint szent feleség és szent édesanya belesodródik az akkori Svédország nagyon előkelő köreinek az életébe. Mondják, voltak időszakok, amikor ő volt a leggazdagabb asszony Svédországban, amiből az következett, hogy jóté-konykodott.

Nyolc gyermeknek adott életet. A férjét pedig odavezette az Úr Krisztushoz, olyannyira, hogy amikor a gyerekek már nagyjából fölcseperedtek, Svédországból elzarándokoltak Compostelába.¹ A több ezer kilométeres útról visszatérőben egyszer csak a férj azt mondta Brigittának: „Tudod, én beláttam, hogy ez a földi élet mire való, ezért én most elmegyek szerzetesnek. Ciszterci szerzetesnek.” El is ment. És Brigitta elengedte.

¹Szt Jakab apostol zarándokhelye Spanyolországban

Ekkor kezdődik Brigitta számára újabb 30 esztendő, amit a prófétáknak a stílusában élt végig. Az Úr szavára lement Rómába.

A pápa nincs Rómában, mert ez az avignoni fogságnak az időszaka. Brigittát először úgy fogadták, mint egy boszor-kányt. A rómaiak számára ugyanis megérkezik északról, a-ránylag nagy kísérettel egy előkelő hölgy, és másnap be-rendezkedik úgy, mint egy szerzetes. Mintha kolostort ala-pított volna. És elkezdni mondani mindenkinek, akivel csak találkozik, de főként a bíborosoknak, püspököknek, szerze-teseknek és a papoknak, hogy emberek, ti nem úgy élték, a-hogyan az Úr tőletek elvárná.

Idézi az Úr szavait: Ti vagy nem halljátok, hogy az Úr mit mondott nektek, vagy hallottátok ugyan, de nem teszitek meg. Halljátok meg és tegyétek meg, amit az Úr mond.

Meg akarták lincselni, máglyát akartak neki rakni. Végül is voltak azonban néhányan, akiknek a füle megnyílt Brigitta szavára. Még a pápa is hallgatott rá, s legalább egy rövid időre visszajött Rómába. Azután ezt a küldetést, amit Brigitta ott Rómában elkezdett, majd Sziénai Szent Katalin¹ fejezi be azzal, hogy IX. Gergely pápát visszahozza Avignonból.

Brigitta ránk hagyta a nagy példát, főleg az asszonyok számára. Egyszer ugyanis egészen fiatalon – 14 éves múlt, már feleség, de megegyeztek a férjével, hogy két évet várnak a házaselet megkezdésével – Brigitta fölpanaszolta az Úrnak: „Jézusom, úgy érzem, hogy csalódnom kellett. A szívem minden szeretetével kolostorba szerettem volna menni, hogy csak a Tiéd legyek, és tessék. Férjhez kellett mennem.” S akkor az Úr azt mondta neki: „Édes leányom!

¹lásd április 29-én

Nem akarom, hogy ezt csalódásként éld meg! Neked az lesz a dolgod, hogy tanúsítsd: Én a szentségi házasságban is ott tudok lenni veled és veletek. Mindkettőtökkel.”

Az Egyház egy ilyen ünnepen tanítja, hogy hiába van a legszentebb pápa, hiába vannak a legszentebb püspökök meg a legszentebb plébánosok, ha nincsenek szent feleségek és édesanyák. Az élet végül is rajtuk fordul meg. S hogy a következő nemzedéknek lesz-e halló füle, ez attól függ, hogy az édesanyák mivel nyitogatják a kicsinyeknek a fülét meg a szemét. Éppen ezért kérjük meg Szent Brigittát, hogy az asszonyokat, az édesanyákat nálunk is – főleg nálunk, de az egész világegyházban is – vegye oltalmába. Példájával bátorítson, imádságával pedig segítsen minket. Mindannyiunkat. Amen.

Július 24.

SZENT KINGA
királyné, apáca

Szentlecke *IKor 7,1–10.*
Evangélium *Mt 19,1–12.*

Testvéreim! Kinga magyar királylány volt.¹ IV. Béla családjában ő volt az első gyermek. Az ő húga Jolán, akit június közepén ünnepeltünk,² és Margit, az Árpádházi.³ Kingát 1999-ben avatta szentté II. János Pál pápa. Addig a lengyelek meg mi magyarok tiszteltük őt, számon tartottuk, hálát adtunk érte az Úrnak. Ma pedig már az egész világegyház föltekint rá.

Ami egészen különös Kinga életében, hogy József-házasságban élt. Azaz úgy élt a férje oldalán, mint a Szűzanya Szent József mellett. És ez úgy adódott, hogy születik 1224-ben. Ekkor még él Szent Ferenc,⁴ él Szent Domonkos,⁵ Turingiában él Erzsébet⁶ – az ő nagynénje –, és amikor Kinga 5–6 éves, és kezdi fölfogni a világ híreit, akkor hallja, hogy szentté avatják a nagynénit, Erzsébetet. Azután hall Ágnesről, a Prágairól,⁷ Kláráról, az Assisi-beliről⁸ – és mire olyan 10–12 éves, addigra azt súgja a szíve, hogy nekem alighanem apácának kellene lennem. – És magánfogadalmat tett

¹*Magyarország, 1234. – †Ószandec, Lengyelország, 1292. július 24.

²lásd június 15-én

³lásd január 18-án

⁴lásd október 4-én

⁵lásd augusztus 8-án

⁶lásd november 19-én

⁷lásd június 8-án

⁸lásd augusztus 11-én

a szüzességre, mondván, én megőrzöm a szívemet az Úrnak. – Igen ám, csak a királyi ház politikájához hozzátartozott, hogy a királylányok a szomszédos uralkodói házakba mennek férjhez. Kinga is hallja egyszer csak, hogy neki kisse-melték a krakkói Boleszláv herceget. És ott a drámai helyzet: a szívében él a szüzességi fogadalom, s mellette ott van a szülők akarata, mely szerint a lányuk férjhez megy! – És Kinga valahonnan már tudta: a fölém rendelték akarata az Isten akarata számomra, a szüleim akarata nekem parancs. Elindult tehát a szülei által meghatározott úton és férjhez ment, mert bízott a mennyország segítségével. Ekkor ugyanis Kinga már ismerte a névadója életét, Szent Kuni-gundáét, aki 200 évvel korábban József-házasságban élt; s hallott Szaloméről, aki ugyancsak lengyel hercegné, és tudták róla, hogy szüzi házasságban él.

A legenda azt mondja róla, hogy amikor az egyik máramarosi sóbányában járt a családdal, királyi atyjával, azt kérte: „Édesapám! Adj nekünk ott fenn, északon lehetőséget arra, hogy sóhoz jussunk. Add nekünk ezt a sóaknát!” A király bőkezűen odaadta. Kinga pedig beledobta a gyűrűjét ebbe a sóaknába, annak jeléül, hogy birtokába vette. És néhány tíz kilométerre északra egyszer csak fölfedezték a Wieliczká-nak nevezett sóbányát, és megtalálták benne a gyűrűjét, amit a hegyek alatt egy bűvópatak magával vitt.

Ennek a csodának nem kis üzenete van az Isten világára érzékeny ember számára. Nem kis dolog az sem, ami fizikailag történt, hiszen ott van egy valóságos sóbánya. Ez a csoda azonban a lélek számára fontosabbat tanúsít: Kinga megmutatta a férjének is, a hercegi udvarnak is, a lengyeleknek is az evangéliumi életet. Azt a sót, amiről az Úr beszélt – ti vagytok a föld sója –, át tudta adni egy népnek, a rábízottaknak. S főként át tudta adni a férjének egy olyan házasság

által, amelyben testi kapcsolat nincs, a lélek azonban a szeretetnek olyan formáit tudja élni, amiről a testi szerelemnek fogalma nem lehet.

És ez egy 40 éves házasság volt, tele harcokkal, háborúkkal, tatárokkal. A férj mégis boldog volt Kinga oldalán. Valószínűleg súgták neki is: „Uram, csak nem képzeli azt, hogy a feleségének nincsen szeretője?! Hát mit képzelsz maga?!” Boleszláv azonban hívó lélek volt, és a feleségével együtt ugyanazon szentségekhez járulva megkapta a feleségébe vetett hitnek és bizalomnak a kegyelmét is. És hű maradt hozzá.

Együtt alapítottak egy klarissza kolostort, mondván, legyen a népnek olyan imádságos fészke is, ahová leányok elvonulhatnak, azok, akik meghallják a szívük mélyén a szót: „Leányom, te ne férjhez menj, hanem add az Egyházban magadat egészen Krisztusnak.”

Amikor temették Kingának a férjét, akkor ő klarissza ruhában jelent meg. És a jelenlévők értették, hogy ezzel Kinga befejezte az evilági életet. Ő nem férj után fog nézni, nem a trónért fog harcolni, hanem most elmegy a világból.

Az ilyen típusú szentek a házasságban élőknek nagyon tudnak segíteni. Meg ragyogó példaképei tudnak lenni – fur-csa módon – az édesanyáknak, nagymamáknak. Mert meg-mutatják, hogy kereszténynek lenni nem azt jelenti, hogy az Úr megóv minden problémától – éppen ellenkezőleg!

Az Úr nem problémákat ad, megoldhatatlan problémákat, hanem keresztet ad. S a kereszthez megadja az erőt, hogy az ember viselni tudja. Nem mindenáron „megoldani” – vi-selni! Hordozni, mindvégig. Segítsen nekünk Szent Kinga hinni! Az Úrban is, egymásban is! Segítsen a keresztünket mindvégig viselni. Amen.

Július 25.

**SZENT JAKAB, AZ IDŐSEBB
apostol**

Szentlecke *2Kor 4,7–15.*
Evangélium *Mt 20,17–28.*

Testvéreim! Szent Jakab apostol – Jánosnak a bátyja – az első az apostolok közül, aki vértanú lett Krisztusért Jeruzsálemben, 42 körül. És benne vált először láthatóvá az, hogy a Krisztus-közelséget az határozza meg, hogy mennyire hajlandó valaki szolgálni és mennyire fogadja el azt a kelyhet – a szenvedésnek a kelyhét –, amit az Atya neki szán.

Persze misztérium ez! Hogy miért így gondolja el a mi mennyei Atyánk az üdvösségnek az útját?! A gondolkodó ember egyszer csak rájön, hogy igazában nem tudjuk ennek az okát. Annyi hatása mindenesetre van, hogy így el tud válni a hit az érdektől. Mert aki hisz, az a kilátástalan helyzetekben is – behunyja a szemét és – tovább szolgál. Aki nemcsak hisz, hanem szereti is az Istent, az a szenvedéseknek a kelyhét – ha nagyon keserű is – két kézzel megragadja, mondván: „Istenem, ez Tőled való, nagyon keserű, nagyon fáj, nem értem, de elfogadom! És kiiszom!”

Ezáltal érlelődik az érdektelenség elfogadása, az önzetlenség és a szeretet. Mert ha nem ez az üdvösségnek az útja, akkor a mennyek országát az okosok, az ügyesek, az agresszív emberek ragadnák el. És a mennyországból – pokol lenne. Az Atya ezt nem engedi.

Ezt az apostolok látták meg először: hogyan is van ez?! Legelsőnek Jakab látta meg, aki Jánossal együtt az Úr első szavára – gyertek utánam! – elindul. Már ott van Jézus mellett Simon és András, s ők harmadiknak, negyediknek

csatlakoznak Jézushoz. Látják, hogy ennek a Jézusnak hatalma van! A szívük érzi: amiket ez a Jézus mond, az úgy van! És amikor Ő azt mondja, hogy köztetek van az Isten országa – ők ezt érzékelik: Tényleg itt van! S amikor azt hallák, hogy most pedig menjete és hirdessétek a többieknek, hogy közel van az Isten országa – ők mennek, és látják, hogy a szavuknak foganatja van! És akkor megfogalmazódik – valószínűleg nem a mamában, hanem bennük, de a mama mondja ki –, hogy de jó lenne ennek a Jézusnak a jobbjára kerülni, illetve a baljára kerülni, amikor elfoglalja a trónját! Az a Szalome mondta ezt ki, akiről az evangélisták elmondják, hogy a háttérben ott van, valószínűleg a Szűzanyával együtt, s követik a tanító Jézust, gondoskodnak Róla. Mint ahogy ott van a Golgotán is.

És akkor az Úr nekik megmondja a nagy törvényt: ha a közelemben akartok kerülni, akkor a sorsomban kell osztoznotok. De azt, hogy rang szerint mennyire közel lesztek hozzám, ezt nem én határozom meg. Ezt az Atya határozta meg – öröktől fogva.

Mert Jézus tudja: nem azért hívtalak meg benneteket, mert én úgy gondoltam, hogy ti lesztek a legügyesebbek majd az apostoli szolgálatban, hanem én az Atyától hallottam, hogy titeket kell meghívnom apostolnak. És én teszem az Atyám akaratát. A keresztség bezárólag. Ha pedig osztozni akartok a sorsomban, akkor nektek is meg kell tanulnotok szolgálni – és szenvedni.

Jakab lehetett az apostolok között – a zsidók szempontjából nézve – a legtekintélyesebb. Ő lett Jeruzsálem első püspöke. Furcsa módon nem Péter, hanem ő. És amikor Heródes Agrippa király, hogy a hatalmát megerősítse, kedvében akart járni a népnek, ezt a Jakabot vette célba. Elfogatta, s rövid úton kivégeztette. Így lett Jakab az első vértanú az apostolok között.

Azután a nyugati világ számára ő lett a „Nagy Jakab”, a spanyolországi zarándokhely, Compostela szentje. Évszázadokon át, ha itt, Európában valaki nagy zarándoklatra akart menni, akkor vagy elindult Rómába, vagy elindult Jakabhoz Compostelába. És érezték Jakab pártfogását.

Ez a mi életünknek is az alaptörvénye: ha a mennyországba akarunk jutni – nem csak azzal a kishitűséggel, hogy „jaj Istenem, csak annyit adj meg, hogy a tisztítóútnak a legelső kis sarkában legyen nekem egy icipici kis hely, az ajtó mögött”, hanem, tényleg be akarunk jutni a mennyországba –, akkor észre kell vennünk az életünk konkrét keretei között a szolgálatnak meg a szenvedésnek a lehetőségeit. Amik rendszerint időben követik egymást.

Segítsen nekünk Szent Jakab bátornak lenni a hitben! Szolgálni, amíg szolgálni lehet, azután szenvedni, amikor el-jön a szenvedés órája. Segítsen nekünk megragadni majd azt a kelyhet, amit az Atya nekünk – személy szerint nekünk – szánt. Ami kicsit keserű lesz – de az üdvösség van benne! Amen.

Július 26.

SZENT ANNA ÉS JOACHIM
a Boldogságos Szűz Mária szülei

Szentlecke *Péld 31,10–21.*
Evangélium *Mt 13,10–17.*

Testvéreim! Izajás látomásban látta, hogy egy öreg fának a gyökeréből, valahol a törzsétől egy kicsit távolabb, egyszer csak sarjadni kezd egy gyöngye vessző, azután kivirágzik – és terem!

Izajás tudta, hogy valami ilyesmi fog történni akkor is, amikor eljön majd a Megváltó. Eljön, és mindent jóra fordít. Mert igaz lesz, király lesz, és nem úgy fog ítélni és uralkodni, ahogyan az összes Ádám-ivadék, hanem maga lesz az igazság és a hűség. Megszelídít mindent. És diadalmas lesz még a nyugvóhelye is, a sírja is. Mert Izajás látta, hogy a magasba emelik majd, jelként a keresztre, eltemetik, de győz a halálon is: *mindent jóra fordít!* És ez Szent Annában kezd megvalósulni. Annában és a férjében, Joachimban.

A Szentírás egyikükről sem mond egy szót sem, jóllehet két családfa is van az evangéliumokban! Igen ám, csak a két családfa Józsefé, és nem a Szűzanyaé. A Szentírás nem azért nem említi a Szűzanya szüleit, mert nem léteztek, hanem éppen ellenkezőleg: mert nagyon ismertek voltak.

Ma is meg lehet figyelni, hogy amit mindenki tud, azt nem írják le. Az ember, ha elmegy falura, csodálkozik azon, hogy nincs kitéve, mondjuk, egy tábla, hogy a plébánia meg a templom erre meg erre van. A falusiak mondják is, hogy ez fölösleges, ezt mindenki tudja! És a családon belül is vannak dolgok, amiket soha senki le nem ír, mert enélkül is mindenki számára ismertek!

Az Egyház életének voltak és vannak ilyen írásba nem foglalt, közismert, a hagyomány által őrzött dolgai.

Joachimnak és Annának a története az Istentől megáldott életnek a példája. A hagyomány őrzi róluk, hogy mindketten papi családban születtek. Anna a maga családjában az idő-sebb leány, s van egy húga, Erzsébet.¹ Anna férjhez megy annak rendje-módja szerint, és egyszer csak kiderül, hogy nem lesz gyermekük. – Ezt Anna is, Joachim is fájdalmas elbizonytalanodásokkal élte meg: „Uram, Istenem, mit vé-tettünk, hogy egyetlen kis gyermeket sem tudunk világra hozni?!” – A többiek is éreztették velük: „Micsoda gonosz-ságokat rejtegethettek, ha még ezt az áldást is megtagadta tőletek az Úr?!”

A hagyomány azt is elmondja, hogy egyszer – és akkor már viszonylag korosak voltak – fölmentek együtt a templomba, s könyörögve és sírva áldozatot akartak bemutatni, hogy az Úr könyörüljön meg rajtuk, de a főpap elkergette őket, mondván, akiken ilyen átok ül, azok ne akarjanak áldozatot bemutatni. És ekkor, amikor teljesen reménytelennek látszik minden, az Úr elküldi angyalát, aki így szólt az álomban mindkettőjükhöz: „Az Úr meghallgatta sírásótokat. Gyermeketek lesz! Kaptok egy kislányt, és ez a kislány anyja lesz a Krisztusnak.”

Azután megszületik a kis Mária. És ez a két – a reménytelenségben szülővé vált – öreg boldog, és elkezd tapasztalni a megváltás alapvető élményét: amikor a kegyelem érkezik, minden jóra fordul! S amikor kb. 15–18 év múlva József és Mária visszatér Egyiptomból Názáretbe a mintegy két és fél, három esztendő Jézussal, akkor ez a két öreg, a két boldog nagyszülő ölbe veszi a Gyermeket, akinek érke-

¹Zakariás felesége, Keresztlő Szent János anyja.

zése mindent jóra fordít! Ölbe veszi az Áldást, melynek világosságában érthetővé válnak a dolgok: minden jóra fordul.

Ez a két öreg megértette, hogy nekik végig kellett szenvedniük a reménytelenség sötétjében azt, amit mások is gyakran a szemükre vetettek: titeket megátkozott az Úr! – Végig kellett szenvedniük, hogy kiderüljön: a Megváltó valóban az égnek az ajándéka. Nem emberi elvárások, nem vérszerinti leszármazás, nem demokrácia – megszavazzuk, nem szavazzuk – kérdése, hanem kegyelem! Az égből jön az emberhez, elsősorban a kicsikhez, a megalázottakhoz !

Ez most kicsit visszkapcsolódik a tegnapi naphoz, amikor arról hallottunk, hogy a szenvedésnek a kelyhe előbb vagy utóbb mindegyikünknek a kezébe odakerül. De Krisztus világosságában egyszer csak a fölismerés is megadatik a léleknek, ott, a szenvedésben: „Igen, ezt én most keserűnek érzem, de a szenvedésnek ez a kehely Krisztus vére, a megváltásnak az eszköze, akármilyen keserű!” Életünknek a vége ilyen megvilágosodás lesz. Annak fölismerése lesz, hogy mindennek értelme volt, amennyiben az életünk Krisztushoz kötődik, aki meg tudja világosítani a teljes életet.

Szent Anna az asszonyok, az édesanyák, a nagymamák védőszentje, a szeretetkapcsolatok és házasságok oltalmazója. Ismeri és érti Éva leányainak könnyeit. Kilátástalanságait. Tudja, hogy az Istentől elfogadott magány – társtalanság, gyermektelenség – viselését a mai világ sem könnyíti meg. De ismeri azokat a lehetetlen helyzeteket is, amikor egy édesanya, vagy egy nagymama, vagy egy asszony látja, hogy a hozzá legközelebb állók – férj vagy kamaszfiú – a vesztükbe rohannak. Nem értik a szót! Hiába tettem meg érte mindent, a világ egy csábító szavára most mindent eltékozol!

Hány, de hány nemzedék asszonyai hívták segítségül Szent Annát, sokszor sírva, és megtapasztalták, hogy Anna

érti a szót, és segít! A várvavárt gyermek megszületik, akiket Isten egymásnak rendelt, megtalálják egymást ... a tékozlók visszajönnek. Hiszen amikor Anna fordul a föltámadott Krisztushoz, ő megszólíthatja így: „Kisunokám! Tekints erre a kislányra, asszonyra, aki hozzám fordult, és áldd meg őt!” Ennek a szónak az Úr nem áll ellen!

A kegyelem ma is ugyanolyan erős, mint amikor Anna és Joachim életében fordított jóra mindent! Merjünk Szent Annához fordulni, kérni, hogy segítsen! És amikor a kegyelem jön és megvilágosodnak a dolgaink, akkor áldjuk vele együtt az Istent, aki bennünket valóban üdvözíteni akar! Amen.

Július 29.

SZENT MÁRTA **háziasszony**

Szentlecke *IKor 13,1–13.*

Evangélium *Lk 10,38–42.*

Testvéreim! Márta háziasszony volt. Tekinthette volna úgy is az életét, amely neki jutott: „Uram, Istenem! Nekem igazán nem nagy lehetőségek jutottak itt a földön: egy kicsi ház, bútorokkal, edényekkel, állatokkal, kiszolgáló emberekkel; a piszok elleni mindennapos küzdelemmel, a főzés és a háztartás kilátástalan tennivalóival. Ennek soha nincs vége!” – És mégis Márta az, aki meghallotta, hogy az evangélium a háziasszonyoké is. Azoké, akik semmi feltűnőt nem csinálnak, csak rendben tartanak egy házat. Az életet, ami ott van körülöttük, megtartják a szeretetükkel, és

olyan légkört teremtenek, hogy az az élet a szeretetben bontakozni tudjon. Végsősoron azt teszik, amit a Boldogságos Szűz Mária tett övéi körül.

Amikor Márta először találkozik Jézussal, már van némi háziasszonyi múltja. Érdekes család lehetett az övék. Hárman vannak: Mária, Lázár és Márta. Úgy tűnik, Márta volt a legidősebb. A pár nappal ezelőtt, 22-én ünnepelt Mária Magdolna Márta húga, aki nem ment férjhez, hanem fiatalon elment hazulról – ő élni akar! –, azután egyszer csak vissza-tért: mert találkozott Jézussal.

Márta valószínű férjhez ment, és gyermektelen maradt, megözvegyült. Lázár ugyanígy: megnősült, gyermek nélkül megözvegyült, és amikor az Úr Krisztus járja Palesztina útjait, akkor ők újra együtt vannak az atyai házban, Betániában. A háznak az úrnője Márta. A házába nyilván újra meg újra fogadott zarándokokat, akik Jeruzsálembé jöttek a húsvétra vagy a pünkösdre.

És egyszer csak jön a Názáreti Jézus tizenketted magával. Nem kis háza lehetett Mártának, hogy a tizenhárom embert – és még akik körülöttük voltak – be tudta fogadni. Amikor először találkozik Jézussal, még nem él a szívében az a fajta szeretet, amiről Szent Pál beszél. Ezért háborodik föl: mi-csoda dolog ez! Én itt reggeltől estig talpalok, a húgom pe-dig csak ott ül és nem csinál semmit! – S akkor az Úr csak annyit mond neki: Márta, Márta, te rengeteg dolgot csinálsz, és ez dicséretes! De a húgod, Mária, megtalált valami fonto-sabbat! Ne gondold, hogy nem csinál semmit! Ő már hallja az élet evangéliumát! Te még csak teszed, amit jónak tar-tasz, s még nem hallod azt, amit a húgod már hall!

Jézus szava valószínűleg szöveget ütött Márta fejében. Ő az első a Szűzanya után, aki a háztartásnak a mindennapos dolgait elkezdi másként csinálni, mint a Jézussal való

találkozó-sa előtt. Az evangélium valóban a háziasszonyoké is, hiszen ha végignézzük, több példázatot igazában a háziasszonyok értenek meg; azok, akik a kovászt keverik a lisztbe, akik a mécsesest este úgy állítják be, hogy végigégje az éjszakát..., megkeresik az elgurult drachmát... Szóval egy halom dolog, amit az asszonyok a saját kezükkel csináltak, csinálnak, Jézus szavaira egyszer csak másképp kezd világítani. Erre először Mártának nyílt rá a szeme: Mit is mondott Jézus? Hogy a mennyek országa olyan, mint a kovász, amit elkeverek én a három véka lisztbe? És a szeme láttára kelt meg a tészta, s lett kenyérré. Ha Márta ott volt az Utolsó vacsorának a terme melletti szobában – márpedig alighanem ott volt! –, akkor az Eucharisztia neki másként kezdett világítani, mint a többieknek.

Szent János az, aki följegyezte, hogy e találkozás után talán két év telt el, és meghalt Lázár. De amikor Lázár meghal, és Jézus újra eljön, Márta már néhány dolgot – alapvető fölismeréseket – jobban birtokol, mint a többiek. Ő az, aki elébe fut az érkező Jézusnak és azt mondja: „Mester! Ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem!”

Márta már érzékeli, hogy Jézus az életnek az Ura. Hatalma van a halál fölött is. Amikor Jézus azt mondja neki: „Föl fog támadni a testvéred!”, Márta először azt feleli: „Tudom, majd a föltámadáskor”. De amikor Jézus először kimondja: „Én vagyok a föltámadás és az élet; aki bennem hisz, még ha meghalt is, élni fog! Márta! Hiszed ezt?!” – akkor Mártából fölfakad egy olyan hitvallás, amelyet addig csak Péter tett, és azt mondja: „Igen, Uram, én hiszem, hogy Te vagy a Krisztus! Az Isten Fia, aki eljöttél ebbe a világba.”

Ez a fajta hit sok-sok csöndes szemlélődés és imádság után érlelődik meg a lélekben. S Márta ezt a hitet nem a kolostori élet szemlélődésében, hanem a háztartás mindennapos teendői között kapta meg!

Ez a kegyelem minden háziasszony számára fölkínáltatik. Mert gondolkodva, sőt imádkozva is lehet takarítani, azon elmélkedve például: Uram, Istenem, ahogyan ez a lakás, ha nem takarítom, elkoszosodik, jóllehet talán senki be nem tette ide a lábát, csak a levegő jön, a szél fúj, s a port hozza; úgy a lélek is, ha nem tartják karban a mindennapos imád-sággal, mindennapos bűnbánattal, rendszeres gyónással, ugyanígy elpiszkolódik! Akkor is, ha különösebb baj nem éri. Arról nem beszélve, mi történik akkor, ha csőrepedés támad a lélek házában! Amit az ember egy botrányos hely-zet, egy bűn káros hatásaiban tapasztal meg.

Ma az Egyház Szent Mártához is fohászkodik, hogy annak a megszámlálhatatlan háziasszonynak, akik a földön élnek és küszködnek – és mindennapos munkáikkal percről-percre a szeretetüket testesítik meg –, kérje a kegyelmet: találjanak rá az ő útjára! Vegyék észre, hogy azokat a kicsinyeket, öregeket, bárkit, akinek az élete az ő szeretetük hatáskörébe került, úgy szerethetik és úgy szolgálhatják, mint magát az Úr Krisztust! De járjon közbe Szent Márta azért is, hogy az asszonyoknak ezt a munkáját a mi korunk ismét munkának tartsa, s merje megbecsülni az otthonért végzett szolgálatukat, ami nem látványos, látszólag nem javít a társadalom gazdasági mutatóin, de gondoskodásuk, a környezet külső rendjének, nyugalmanak biztosítása az ember lelki egészségét és harmóniáját alapvetően meghatározza. Merjék ezt minél többen fölismerni és vállalnia. Amen.

Július 31.

LOYOLAI SZENT IGNÁC
áldozópap, a jezsuita rend alapítója

Szentlecke *Ef 6,10–20.*
Evangélium *Jn 17,1–11.*

Testvéreim! Loyolai Szent Ignácban¹ megcsodáljuk azt, hogy mire képes a kegyelemmel az ember. Megcsodáljuk azt, hogy egy nagyon alkalmatlan – legalábbis szerintünk és világi szempontok szerint alkalmatlan – történelmi helyzetben mit tud a kegyelem egy emberrel létrehozni.

Ugyanis Szent Ignác 1491 és 1550 között élt. A történelemnek ezek az évtizedei a világ nyugati végén, Spanyolországban óriási fölszabadulásnak és fölvirágzásnak az ideje. Hispánia, Spanyolország 700 év után végre fölszabadult az iszlám hatalma alól, kiűzték az arabokat, és fölfedezték Amerikát. Ez ott és akkor olyan kulturális, gazdasági, vallási fölbuzdulást és föllendülést hozott, amit addig Spanyolor-szág soha nem látott.

Közben Luther Németországban, Kálvin Franciaországban és Svájcban elindítja a reformációt. Magyarországon elérkezik 1514, a nagy parasztlázadás ideje, azután jön 1526, és kezdődik a török világ.

Ezek után az első, amin el kell csodálkoznunk az, hogyan lehetséges, hogy ez az Ignác nem Amerika egyik fölfedezője vagy legalábbis meghódítója lett, mint annyi más kortársa. Vagy miért nem ő a harmadik nagy reformátor?! Minden adva volt, hogy az legyen. És nem az lett!

¹*Loyola, Spanyolország, 1491. – †Róma, 1556. július 31.

Hanem rendalapító lett – és ez a második, amit megcsodálunk Ignácban –, mert olyan fölismerések születtek meg, olyan adottságok koncentráálódtak kegyelemként benne, ami-ből megszületett az új kor szerzetesrend-típusa. Ami koráb-ban nem volt!

Mindehhez adva van egy élet, mely pompásan indul. Ignác főnemesi családban születik, a sok gyerek közül ő a legfiatalabb, éppen ezért őt a papa arra szánta, hogy majd elmegy a királyi udvarba, apród lesz, azután lovag lesz, ... azután ki tudja, hogy a királynak milyen magasrangú tisztviselője lesz?! Mert a családi birtok már biztosítva van. – A kis Ignác el is indul a madridi királyi udvarban mint apród. De mocorogni kezd benne, hogy nem királyi főtisztviselő lesz, hanem ő alighanem Spanyolország hadvezére lesz. Katona lesz.

Lett is! Alig 20 éves, és már Pamplona várának egyik fő-tisztje.

Azután háborúskodás zajlik, ostrom éri Pamplonát, s ez a ragyogó reményekkel a fővezérséget megcélzó lélek megsebesül. Lesántul. Amikor az orvosok megmondták neki, hogy hosszú folyamat lesz, amire meggyógyul, s alighanem a lába nem fog hajlani, Ignác fölfogta, hogy a katonai karriernek vége.

Azután a betegágyon elindul a megtérése. Olvassa Jézus életét, olvassa a szentek életét, és kezd játszadoxni a gondolattal: mi lenne akkor, ha én azt csinálnám, amit csinált a Szent Ferenc?¹ – Ezen aztán órákig elgondolkodott. Vagy máskor: mi lenne akkor, ha én azt csinálnám, amit a Domonkos² csinált?

Ezekből a kezdetben unaloműző, játékos gondolatokból egyszer csak hangzani kezdett feléje a hívás: „Csináld meg

¹lásd október 4-én

²lásd augusztus 8-án

azt, amit a Ferenc! Csináld azt, amit a Domonkos!” – És amikor talpraállt, nem a katonaság felé indult el vissza, hanem elment Montserratba, meggyónt, azután elment Manrészába, és ott megpróbálkozott azzal, amit a Ferenc meg a Domonkos csinált.

Egy barlangban elkezdett aszkétaként élni. S egyszer csak kivilágosodott előtte: Uram, Istenem, ez az egész világ az Istené! A mennyország az Isten udvara, vára, a világ pedig a váralja. És itt bajok vannak! Mert a hírek akkor is jártak, eljutottak hozzá. Hallotta, hogy mi történik Németországban, mi történik Párizsban, mit csinál Kálvin, mit csinál Luther, mi történt Mohácsnál. Ezeket ő hallotta, és összeálltak benne az adatok, hogy az Egyházat, az Isten világát támadások érik, s elhódítanak területeket, mégpedig nem kicsinyeket! Ugyanakkor hallotta azt is, hogy Amerikában emberek élnek, az a földrész lakott, és nem ismerik Krisztust.

Akkor megszületett a szívében a fölismerés: nekem azért kellett megsebesülnöm, hogy ne Spanyolország fővezére legyek, hanem a lelkek rendjében állítsak föl egy olyan csapatot Krisztus számára, amelyik védekezni tud és meg tudja védeni a megtámadottakat, illetve hódítani tud.

Ebből született a jezsuita rend. Ami azért teljesen új jelenség a szerzetesség történetében, mert nem klauzúrás kolostorhoz kötött közösség – még csak a zsolozsmát sem imádkozták közösen, mindig kötelezően –, hanem Ignác arra jött rá, hogy a papoknak a szellem fegyvereivel és a tudományok a fegyvereivel is fölruházva föl kell készíteniük a fiatalokat, még mielőtt megfertőződnenek. Illetve a meggyógyítás eszközeivel el kell magyarázni a felnőtteknek, hol van az igazság.

És hatott. Párizsban egyetemista, amikor néhány társa fölfigyel Ignácra, és kezdi kérdezgetni: mit csinálsz te

tulajdonképpen? S egyszer csak öten az egyetemista társai közül fölfogják, hogy itt valami hatalmas dologról van szó. Többről, mint Spanyolország fővezérségéről, többről mint egy királyságról. És társai lettek.

A kegyelem csodákat tud művelni az emberrel. Hálát adunk Szent Ignácért az Úrnak, meg a jezsuitákért, akik anynyi jót tettek nálunk is, meg tesznek szerte a világban Szent Ignác szellemében. Védik a megtámadottakat, és hódítanak az igazság fegyverével.

Azután egy villanásnyira érdemes arra is gondolnunk: ugyanaz a kegyelem, amivel ő így együttműködve 65 éves korában szentként halt meg, ugyanaz a kegyelem szólongat mindegyikünket. Imádkozzon értünk Szent Ignác, hogy el ne felejtsük: az Istenhez tartozunk! Amen.